

Híd

evangélikus missziói magazin

<http://misszio.lutheran.hu>

2009. II. szám
Ára: 300 Ft

Ige és puliszka

Misszió a médiában

**Misszionálhat-e
egy torony?**

fókuszban a misszió

A Magyarországi
Evangélikus Egyház
missziós munkáigai

A füzetet minden
érdeklődőnek
grátisz eljuttatjuk.

Írányelvek az evangelizáló és missziói munka időszerű
súlypontjaihoz

MUNKAÁGAK

- Evangelizációs és Missziói Bizottság
- Missziói Iroda
- Evangélikus Rádiómisszió
- Női Missziói Szolgálat
- Férfimisszió
- Kórházi Lelkigondozói Szolgálat
- Cigánymisszió
- Repülőtéri Lelkészség
- Középfalmi Misszió
- Ifjúsági Osztály
- Gyermek Osztály
- Zsidómisszió
- Börtönmissziói Szolgálat
- MISSZIÓS SZOLGÁLATOT VÉGZŐ SZERVEZETEK
- Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME)
- Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE)
- Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE)
- Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (MEVISZ)
- Zákeus Média Centrum (ZMC)
- Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület
- Magyar Testvéri Börtöntársaság
- Oltalom Szeretetszolgálat
- Szólóító Alapítvány
- FELEKEZETKÖZI MISSZIÓS SZERVEZETEK
- Szentírás Szövetség
- Lepramisszió
- Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE)
- Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat
- Tiszta Forrás Alapítvány
- Magyar Kékkereszt Egyesület Kórháza
- Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága
- Telefonos lelkigondozás (református)
- Keresztény Rendőrök Szövetsége
- Siketmisszió (református)
- Keresztény Vasutasok Egyesülete
- Vakmisszió (református)
- Keresztény Tűzoltók Baráti Köre

Tartalom

- FÓKUSZBAN A MISSZIÓ**
- 2 A Magyarországi Evangélikus Egyház missziós munkáigai
  - 3 Állapot, nem program
  - 4 KözösPont
  - 5 Lepramisszió Ukrajnában és Oroszországban
  - 6 Misszió
  - 8 A világmisszió napjainkban
  - 11 Csak erős idegzetűeknek
  - 12 Halott gyülekezet
  - 14 Gyülekezetalapítás
  - 15 Ige és puliszka
  - 16 A Magyarországi Evangélikus Egyház missziói munkája
  - 17 Misszió minden szinten
  - 18 Kitekintés – Misszió
  - 20 Asszonyok hűségére épült egyház
  - 21 A férfi hite – a hit férfia
  - 21 Misszionálhat-e egy torony?
  - 22 Misszió a médiában
  - 24 Kikerülnek innen, de nem mindegy, hogyan...
  - 25 A Magyar Testvéri Börtöntársaság szolgálata
  - 26 „Lekacagott szavak”
  - 27 A szenvedőben meglátni Krisztust
  - 27 „Dona nobis pacem”
  - 28 Segítség alkoholbetegeknek
  - 30 Visszatekintés előrelátással
  - 31 KIE – misszió a fiatalok közt
  - 32 Isten megengedte
  - 33 Tanulságok a misszió történetéből
  - 34 „...tanúim lesztek ...”
  - 36 Isten szeretetének ünnepe
  - 37 Könyvajánló
  - 37 Rejtvény

ÉLŐ VÍZ

- 38 Hogyan tovább, egyház? – Bibliásan
- 40 Tanúságtétel – Poharak
- 41 Énekem az Úr – Isteni oltalom
- 42 Tűnődések – Tűnődések belső titkainkról
- 43 Órálló – A Szlovákiai Ökumenikus Tanács tiltakozó levele
- 44 Képes hírek
- 45 Hírek, információk, konferenciák
- 46 Könyvajánló – Evangelizációk Zuglóban
- 46 Kitekintés
- 47 Rádiómisszió – Megjelent!
- 47 Derű
- 48 Dsida Jenő – Menni kellene házról házra

Állapot, nem program

A misszió nem program, hanem *állapot*; vagyis elsősorban nem gyülekezetépítés, evangelizáció, bibliaóra, plakátolás, szervezés, és különösen is nem erőlködés, győzködés, skalpvadász teljesítménykényszer.

Amikor valaki megtérése és újjászületése pillanatában *más emberré lesz* (1Sám 10,6), megváltozik a természete, lelkülete, már misszionárius.

Ez a más állapot, az ige „magva” (Lk 8,11) által megfogant új természet kihat a környezetre.

Jézus – és minden teljes szívű követője – jelenlétével evangelizál, misszionál.

„Mert az Isten országa közöttetek (bennetek) van.” (Lk 17,21)

Jézus békés alvása a viharba került hajón is missziós hatással bírt.

„...íme én elküldöm nektek, akit Atyám ígért, ti pedig maradjatok a városban, amíg fel nem ruháztatok mennyei erővel.”

(Lk 24,49)

Szentlélek nélkül, a mennyei erő hiányában tévedés, céltévesztés bármit is tenni Jézus nevében, az ügyért, az egyházért.

Ezért hát kérjük teljes szívünkkel:

Jöjj, tölts be szívet-házat

Hit tiszta fényével!

Teveled áldás árad,

Új élet sarjad fel.

Jöjj, áldott Szentlélek!

Jöjj, Atya-Fiú lelke,

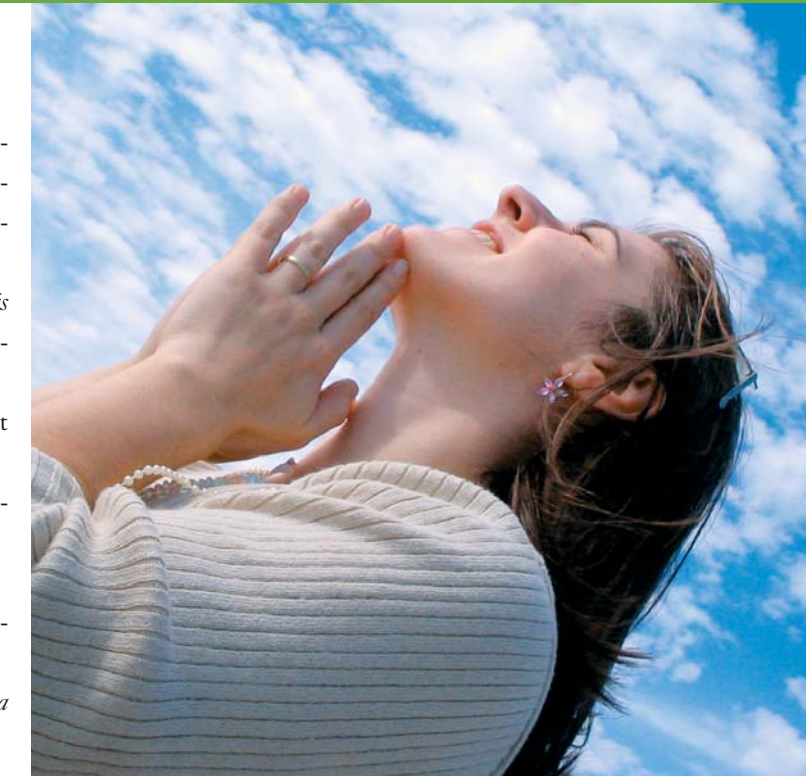
Hogy szüntelenül zengje

Erődet új ének!

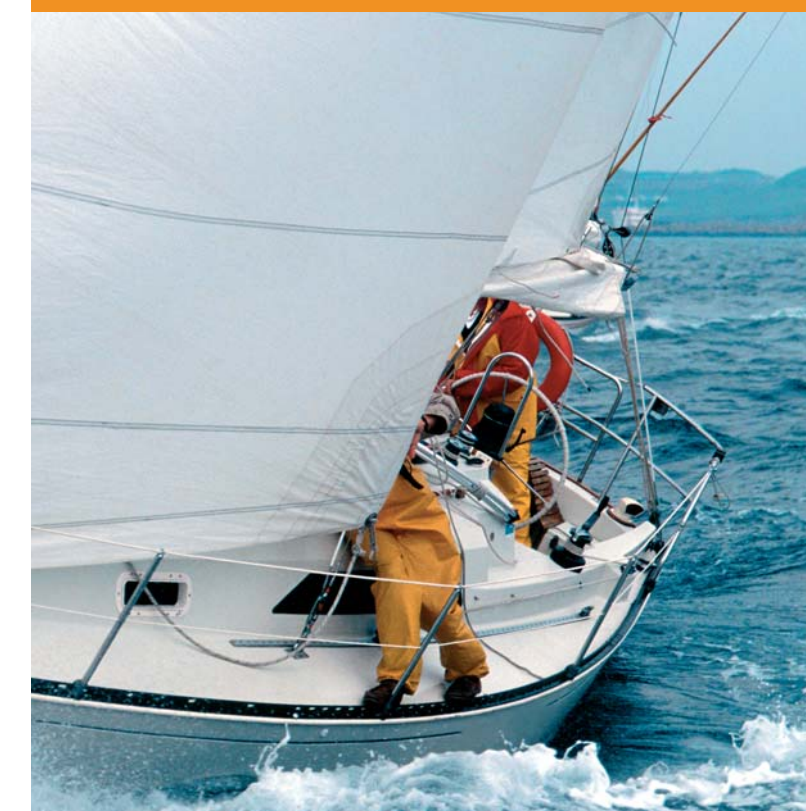
(Evangélikus Énekeskönyv 238. ének)

• SZEVERÉNYI JÁNOS

Amikor valaki megtérése és újjászületése pillanatában *más emberré lesz* (1Sám 10,6), megváltozik a természete, lelkülete, már misszionárius.

A címlapfotót Sebestyén Jenő készítette a Gyorskocsi utcai Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben.

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1200 Ft.

Megrendelhető írásban név és cím beküldésével az Evangélikus Missziói Központ címén: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Adományokat az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008–20157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2009. 2. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Szerkesztőbizottság: Balog Eszter, Kóháti Dorottya, Kis Ferenc Balázs, Kovács László * Rovatvezetők: dr. Garádi Péter – Hogyan tovább, egyház?; Kovács László – Keresztény szemmel; Bencze Imréné – Külmisszió; Hulej Enikő – Rádiómisszió; Csorba István – Énekem az Úr; Balog Eszter – Rejtvény * Szöveggondozás: Dankuné Tóth Éva, Hulej Enikő * Grafikai tervezés, tördelés: Hrivnák Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * Kiadja az Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, http://misszio.lutheran.hu, számlaszám: 11716008–20157087 * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 300 Ft, előfizetési díj egy évre 1200 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Az **Ökumenikus Ifjúsági Alapítvány** egyik legfontosabb, immár tíz éve megvalósuló projektje. 2000-ben Sziget-misszióként született, néhány elszánt fiatal lelkesedéséből a katolikus, a református és az evangélikus egyház közös kezdeményezésére.

A KözösPont **munkatársai** a három felekezethez tartozó önkéntes fiatalok, többnyire egyetemisták (egy részük teológus), illetve a három egyház hivatalos képviselőit és a lelkipázkodás bázisát biztosító lelkipásztorok (katolikus pap, evangélikus és református lelkészek).

A KözösPont ökumenikus ifjúsági misszió

A kezdeményezés alapelve a krisztusi megváltás és szabadítás üzenetét hirdetni a fiatalok nyelvén

A KözösPont **célja** a történelmi egyházak valódi értékeinek képviselése az ifjúsági fesztiválokon, melyek a mai magyar ifjúság reális keresztmetszetét adják, helyzetét tükrözik.

A kezdeményezés **alapelve** a krisztusi megváltás és szabadítás üzenetét hirdetni a fiatalok nyelvén, nyitott elfogadással a betérő fiatalok értékeire, különös hangsúlyt fektetve a személyes, lelkipázkodói beszélgetésekre. Fiatalok szervezésében fiataloknak épül a sátor a programok és a lelki beszélgetések tereként.

A missziós munkában részt vevő mintegy 90 fiatal felkészülését a tavasz folyamán

két hétfői képzés segíti elő. Az előkészítő folyamatot a fesztivál előtt közvetlenül egy kétnapos alkalom teszi teljessé.

Az első képzés közös, melyen a KözösPont stábjának minden tagja jelen van, február harmadik hétfőjén zajlik. Az első alkalom célja, hogy a fiatalok megismerkedjenek egymással, a KözösPont történetével és az ökumenével, mely a missziós munka legfontosabb alapja.

A második képzést már fesztiválonként külön tartják a stábok. Ekkor a kommunikációval, a lelkipázkodással, a segítő beszélgetés módszereivel, a kortárssegítés alapjaival foglalkoznak. Emellett természetesen hangsúlyt fektetnek a közösség alakulásának segítésére is.

A képzések logisztikai hátterét és a szakmai koordinációt az ÖKI biztosítja. A fesztiválok vezetését az erre felkért sátorvezetők végzik. Az ő szervező munkájukat is az iroda támogatja.

Az ökumenikus ifjúsági misszió az idei évben az alábbi rendezvényeken képviseli a történelmi keresztény felekezeteket: VOLT, Hegyalja, Sziget fesztivál.

Lepramisszió Ukrajnában és Oroszországban

Beszélgetés az abinszkiji lepratelep betegeivel

Istentisztelet a kucsurgáni lepratelepen

1992 októberében a Kárpátaljai Református Egyház szolgálattevője, Nagy János lelkipásztor meglátogatta az oroszországi és ukrajnai lepratelepeket (az utazás leírása a következő kiadványban található: Nagy János *Leprás betegek között*, Éjféli Kiáltás Misszió, 2002, 1135 Budapest, Szent László út 74/a). Így vette kezdetét a leprások szolgálata Kárpátalján. Nagy János utazása óta a Kárpátaljai Református Egyház rendszeresen gyűjtéseket szervezett, és az összegyűjtött javakat postán küldtük el a lepratelepekre. Az ezt követő tíz esztendőben a Leprásokat Segítő Misszió a volt Szovjetunió területén 23 leprateleppel tartotta a kapcsolatot, 19 telepre küldött a betegeknek segélycsomagokat. 2002-ben a missziót új szolgálattevők vették át, Hanykovics Leonárd és Sponták Róbert, kik jelenleg is a misszió

szolgálattevői. A csomagok küldése fontos segítség a betegeknek és az őket kezelő orvosoknak, de nem meríti ki a misszió fogalmát. Ez okból a misszió szolgálattevői visszatértek a kiindulópontokhoz, a személyes látogatáshoz. 2003 tavaszán sikerült meglátogatni a kucsurgáni lepratelepet Ukrajnában, 2004 tavaszán az oroszországiakat Rosztovban, Krasznodarban, Sztavropolban és Asztrahányban. Hogy a misszió elérje célját, fontos a kapcsolat, a közvetlen ismerkedés a betegekkel és a telepeken dolgozó orvosi személyzettel. Fontos a támogatás, az anyagi segélynyújtás az alapszükségletek betöltésére. Mindezek után a legfontosabb az evangélium, ami megkülönbözteti a missziót a segélyszervezettől. Ezek által kezdett megvalósulni a misszió a betegek között.

A rendszeres látogatások által megismerkedtünk a betegekkel: ez megkönnyítette a beszélgetéseket és a lelkipázkodást, aminek nagyobb része az volt, hogy meghallgattuk őket a magányosságukban. Mivel nem üres kézzel mentünk hozzájuk, érezhették a támogatás által a keresztény hívek gondoskodó szeretetét. 2003 tavaszán a kucsurgáni lepratelep a csőd szélén állt, de az ÚR az övéi által segített a telepen lakó betegeknek, akik sajnos a világ árvái. Csodálatos volt tapasztalunk utazásaink során a hálát, amivel fogadták a segítséget és látni gyermeki örömeiket pusztán az érdeklődésért.

A gondoskodás és támogatás meghozta gyümölcseit. Kérésünkre és meghívásunkra szívesen felelnek azzal, hogy elmennek azokra az evangelizációs alkalmakra, melyeket utazásaink során szervezünk. Így nem kerül háttérbe az evangélium, elhárítjuk az akadályokat, és bizonyosságot teszünk Jézus Krisztusról.

Az élelmiszer, a ruha és a kötszerek, amit szállítani tudunk, a leprásoknak mindig szükségesek. Az állam biztosít minimálisan étkezést, ami mennyiségben elegendő, de minőségben gyenge és nem változatos, ezért nagy örömet okoz nekik a gyümölcs és az édesség. Szolgálatunk továbbra is az ukrajnai (kucsurgáni), valamint az oroszországi (Rosztov, Szinyegorszk, Tyerszkij, Asztrahány, Vosztocsnij) telepekre terjed ki. Hálát adunk Urunknak minden értünk könyörgő szívért és minden adományért, amit a beteg javára fordíthatunk!

● SPONTÁK RÓBERT ÉS HANYKOVICS LEONÁRD

A missziót a misszionáriusok végzik, meg az igaz emberek. Lehet, hogy külön, lehet, hogy együtt. Az igaz ember attól igaz, hogy megtért. Az igazságban él: ott kapál, kereskedik, eszik, alszik.

Kiket kell megtéríteni és miért?

Olvassunk bele a magyar rémmesékbe, melyek igaz történetek, tehát lélektérképtárnak is mondhatók.

Kezdjük egy kis eszmei alapvetéssel!

Egyszer a bölcs rabbi repülőgépen utazott. Az izraeli szocialista mozgalom vezetője ült mellette. Ahogy a gép felszállt, a rabbi fia, aki néhány sorral hátrébb ült, előrejött, levette apja cipőjét, és papucsot adott rá. Tudod, apám, hogy mennyire meg szokott dagadni a lábad a repülőgépen. Pár perccel később hozta a mama készített szendvicseket.

Így ment egy ideig, végül az izraeli szocialisták vezetője a rabbihoz fordult, és ezt mondta: Nem értem. Nekem négy fiam van, mind felnőtt már. De nem emlékszem, hogy valaha is felajánlottak volna nekem bármit. Miért csinálja ezt az ön fia?

Uram, Atyám, hát ilyen az utca? Ilyen az újságárus? Ilyenek a fecskék? Azt hiszem, kedveseim, hogy megtértem.

A rabbi így válaszolt: Nem szabad önmagát hibáztatnia. Az ön gyermekei hűek az ön tanításához, ahogy az én fiaim az enyéimhez. Én azt tanítottam a fiaimnak, hogy magától Istentől származunk. Ezáltal én egy generációval közelebb vagyok a végső igazsághoz, tehát helyénvaló, hogy ennek megfelelően bánjanak velem. Ön azt tanította a fiainak: a majomtól származnak. Tehát ön egy generációval közelebb van a majmokhoz, mint ők. Tehát úgy illő és helyénvaló, hogy ön elfogadja, ők fejlettebbek, és szolgálja őket.

Misszió

– Tudjátok, barátaim, nem a pogányokkal van bajom – kezdte az öreg plébános. Ők olyanok, amilyenek, sőt egy picivel jobbak, mert bevallják. Engem azok a katolikusok zavarnak, akik a pogányokra hasonlítanak. Például Példáék, akik a szentmisén a közös miatyánk után forrón kezteszörítanak a szomszédjukkal, és mosolyogva mondják a szemébe: „legyen békesség köztünk mindenkor!”, aztán a templomkapun kívül nem állnak szóba senkivel. A kántorom múltkor kikelt azok ellen, akiknek két vagy több gyerekük van, mert az „ilyenek felelőtlenek, hiszen nem tudnak mindent biztosítani a gyerekeknek.” – Köhintett, evett még egy pogácsát, és rákúldött egy derék kortyot a decsi vörösből, mert a végső igazság kimondására készülődött. Ahhoz pedig erő és komoly bor kell. – Képzelték, a minap kereszteltem egy aranyos kisfiút. Szülei, ha nem is napi áldozók, de eléggé rendszeresen járnak templomba, sőt segítenek is ebben-abbán. Mondtam egy kis beszédet, aminek a végén azt kívántam, hogy egyházközségünk ifjú új tagja érje el a keresztény élet koronáját: legyen szent. Erre a mama fölkiáltott: „Isten őrizz!”

Szőkefalvi Rózsika harmincéves kora óta nem lát evilági szemével, ezért a húga szokta elkísérni a templomba. Egy alkalommal, alighogy átlépték a küszöböt, Rózsika megszólalt. Úgy érzem, hogy itt nagyon sokan, igen erősen imádkoznak – az Úr Jézussal szinte egybeforva. Közben a szokott helyükre értek. Amikor letelepedtek, megkérdezte: Körülbelül hányan vagyunk? Talán húszan lehetünk – felelte a húga. Más alkalommal ismét a templomba mentek. Odabenn hamarosan megszólalt. Mi-

lyen furcsa: talán egy imádságos lélek sincs a templomban. Amikor leültek a helyükre, megkérdezte: Hányan lehetünk? Tömlő van a templom – hangzott a felelet.

Ágnes, a mosolygós néprajztudóst Szépasszony egy gyönyörű szelet mazsolás kuglóffal biztatta a mesélésre.

– 1951-ben költöztették Ávósékat a házukba. A Főhadnagyot, a feleségét és két fiukat. Azzal, hogy mi hamarosan úgyis megyünk. *Visszük* – ígérték mosolyogva. Ám hiba csúszott a számításba, mert maradtunk. Lassacskán, persze évtizedek alatt, ők mentek el. Előbb a Főhadnagy a temetőbe, aztán a fiúk a börtönbe, mert túlságosan lusták voltak a rabló mesterség tisztességes elsajátításához. Az anyjuk fizetett rá, sok hosszú esztendőn át öntögette a billet a küszöbünkre, meg a postaládánkba, de aztán fölötté is eljárt az idő. Nemhogy az éjjeliedény lett nehéz szegénynek, de a fölkelés is. Egy reggel hörgő sírására ébredtünk. Elesett szegény a konyhában, és combnyaktörést szenvedett. Lakatost kellett hívatnunk, mert másként nem vihette el a mentő.

– Ti intéztétek, aranyom? – kérdezte Szépasszony.

– Ki más? A házukban csak ő lakott és mi. – A kedves fiacskák? Ismét börtönben? – előlegezte Barna adjunktus.

– Nem, véletlenül szabadlábon, de ilyenkor hétszámra mulattak valahol. Mi vittük be a kórházba a Főhadnagnénak az alsóneműt, a fogkefét. Aztán egy kis gyümölcsöt, később süteményt, almalevet. Azt különösen szerette.

– És a fiúk? – erőltette tovább a szociológiai vonalat az adjunktus.

– Fölbukkantak egyszer, be is csöngettek,

hogy hol a mutter, ígérték, hogy meglátogatják, de végül a temetésen sem mutatkoztak.

– Csak nem te temetteted el? – csapta össze kezét Szépasszony.

– Ki más? – tárta szét a magát Ágnes. – A holtakat el kell temetni.

– Solti úr, ő az, ugye? – kérdezte az ápolónő, s olyasféle mozdulattal mutatott az ágyra, ahogy a rőfösnek szokták kínálni a pultra kitett árújukat.

A beteg száz ráncsal bevarrt ajka megmozdult:

– Nem Solti, Olti, Olti Vilmos!... Tudja, kicsoda Olti Vilmos?

Szépasszony összecsapta a kezét:

– A vérbíró?

A beteg hirtelen fölült, jobbát intón emelte:

– Nem vérbíró, nem, az Isten szerelmére kérem, ne mondja, hogy vérbíró! Én mindig csak... az Isten szerelmére!

– Az Isten szerelmére? – tagolta Szépasszony.

A beteg lassan visszadőlt párnájára.

– Igen, az Isten szerelmére.

Szépasszony kísértője, Lajos atya, a vén kórházlelkész a küszöbről nézte végig a jelenetet. Amikor a látogató visszatért hozzá, megjegyezte:

– A halál a legnagyobb térítő. Eddig még soha sem láttam haldoklót, aki hitetlenül készült volna az átlépésre.

– Szüleim engem nemzeti szellemű nevelésben részesítettek, amit kamaszkoromban természetesen hevesen elutasítottam...

– Hevesen! – szólt közbe Rezesorrú Drá-

maíró díjazván az ifjú hölgy őszinteségét.

– Olyan hevesen – folytatta Ilona –, hogy liberális lettem, azaz anarchista, és buzgón lelkesedtem a falfirkákért, a heavy metalért, követeltem a füves cigi engedélyezését, és megvettem ezt az egész elmaradott kócerájt, amit a környezetben Magyarországnak neveztek a fasiszták. Közben azért egyetemre is jártam, újságíró is lettem, és rettenetesen aljas dolgokat is írtam, amíg pár éve el nem kerültem Hegyaljára Sz. bácsihoz.

– Ó! – biccentett elismerően Szőlősgazda.

– Micsoda borokat ittam ott!

– És? – tért a szakmára Szőlősgazda.

– Megbűvölve néztem, hogy az öreg milyen gyöngéden fogja a kapát, mekkora felelősséggel méregeti a rügyeket, milyen szeretettel üti helyre a kibillent karót. S akkor eldőlt bennem, hogy ezután így akarok élni, mert így kell, s ha így élek, akkor nem lehetek többé sem pogány, sem eszdeeszes.

– Nem bántad meg? – kérdezte Szépasszony, mert Rezesorrú Drámaírótól már hallotta, hogy Ilonát azonnal elbocsátották a szerkesztőségéből.

Ilona mosolygott, és koccintásra emelte poharát.

Midőn Szentdézi benyomult a kertkapun, ki-ki kezdte tömi a fejét, milyen nessel szelelhetne el, mielőtt megkezdődik az ájtatos huhogás. A szemforgatás, az édelgés és a világvége-fenyegetés, meg hogy a

Szűzanya hamarosan kidobja kötényéből a gaz férfiakat, az anyaságra méltatlan nőket, meg a bűdös kölköket.

Ám Dézike térült-fordult, süteményes zacskókat bontogatott, mi több, nevetett, igen, nevetgélt, sőt megérintette Rezesorrú Drámaíró karját – egy morzsát elheszsentendő.

– Mi történt veled, Dézikém? – kérdezte Szépasszony.

Dézike elpirult: – Nem is tudom.

– Csak nem? – vigyorgott Rezesorrú Drámaíró.

– Talán igen. Két hete járok egy kápolnába ateistákért imádkozni, hogy válasszon ki valakit közülük az Úr, és adja neki a hit kegyelmét. – Dézike koccintott Szőlősgazdával. – Tegnapelőtt a buszmegállóból láttam egy öregembert szólót permetezni. Hirtelen rájöttem, hogy én negyvenéves koromra undok banya lettem, kozmás szentfázék, két lábon járó ateista propaganda. Elkezdtem nevetni. Elment közben két busz, az emberek bámultak, én meg csak nevettem és nevettem. És döbbsentem néztem: Uram, Atyám, hát ilyen az utca? Ilyen az újságárus? Ilyenek a fecskék? Azt hiszem, kedveseim, hogy megtértem.

● CZAKÓ GÁBOR

A világmiszió napjainkban

A missziói mozgásokról szólva csupán egy-egy mondatban utalhatunk Isten Szentlelkének hatalmas munkájára világunkban, és csak fényeket villanthatunk fel a missziói térképen.

Szükséges, hogy felidézük már az Ószövetség világából Isten missziójának szándékát, mely majd Jézus Krisztus evangéliumában teljeseedik ki. Ézsaiás kapta ezt az üzenetet: „Kevés az, hogy nékem szolgálám légy, a népeknek is világosságnak adtalak,

hogy üdvöm a föld végéig terjedjen!” (Ézs 49,6). Hasonlóan megrázó lehetett Jézus üdvtörténeti kijelentése hallgatói számára: „Keresztelő János idejétől fogva, mind mostanáig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakosak ragadják el azt” (Mt 11,12). Az Úr később a félelmetes másik lehetőséget is felvillantja a megszólított és kereső népek bemutatása után: „Élvetik töletek az Istennek országa, és oly népek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét” (Mt 21,43). Az elhívást, Isten kegyel-

mét már ismerő, de szolgálatukat betölteni nem kívánó ember, közösség, nemzet vészhelyzetéről is szól itt az Úr. Hogy Isten missziója milyen démonizált világban végzi a maga szolgálatát, különösen érzékelhetjük, ha tudjuk, hogy a II. világháború befejezése óta többen haltak meg hadi cselekmények folytán, mint a két világháborúban együttvéve! A sátán, aki a hazugság atyja, és emberölő kezdettől fogva, az emberi élet totális elpusztítására, az élet forrásának megta-

adására, hazug világok létrehívására törekszik.

Európában különösen érezhetjük, hogy a háborúban milyen – a mai napig növekvő – értékpusztulás ment végbe, hogyan tagadjuk meg evangéliumi, történelmi gyökereinket, s hogyan hagyjuk el milliós számra gyülekezeteinket. Éppen ezért kegyelem és ajándék a nagy történelmi egyházak, ökumenikus mozgalmak szerveződéseiben megjelenő evangéliumi elkötelezettség, a Missziói Szervezetek Közösségének hitvallása, az Evangéliumi Aliansz 36 európai országban jelenlévő fáradozása. Csak éppen megemlítjük a Love for Europe mozgalmat, az OM hajóit és a Willow Creek ifjúsági vezetőképző konferenciák tízezres tömegeit, az evangélikus Kirchentagok egyházi népmozgalommá szélesedett jelenségét, a keresztyén sajtó ezernyelvű hatalmas kapacitását. Egyre erősödik Németországban és általában Nyugat-Európában annak felismerése is, hogy a muzulmánok közötti misszió lehetősége a küszöbön állt, de a világszerte üldözött, gyilkolt keresztyén testvéreinkért is felelősségünk van.

Ulrich Parzany német evangélikus lelkipásztor 18 országnak szólja a műholdon át az evangéliumot (Pro Christ). Az EO holland evangéliumi rádió minden évben 40-50 ezer fiatallal rendez konferenciát, és sugároz hetente megszólító üzenetet. A lausanne-i missziói mozgalom jövőre a harmadik világkonferenciájára készül. 2010-ben lesz az 1910-es edinburgh-i első világmisziói konferencia európai és világméretű megemlékezése. A mostani tavaszon a londoni Szent Pál bazilikában a brit és az ausztráliai miniszterelnök szólt a zsúfolásig megtelt templomban arról, hogy a jelenlegi világ ellenére a gazdasági-üzleti élet területén nem szabad elmozdítani a keresztyén mértékeket! Spanyolországban folyik a muzulmánokat megszólító evan-

gelizáció az Aliansz rendezésében. A finn evangélikus ébredésnek gyönyörű gyümölcse egy nemzet életében: az ENSZ megállapítása szerint a legkevésbé korrupt népe a világnak a finn nép. A svéd és norvég missziói szervezetek Szibériáig utaznak, de Izraelben is több mint 30, többnyire európai missziói társaság munkálkodik, és tízezer európai misszionáriusunk szolgál a tengeren túl. Isten tervében mi, magyarok is részt kaptunk a feladatokból, ezért a lankadt kezeket emeljük föl, és tegyük erőssé a roskadozó teredeket! (Ézs 35,3)

A Balkánról fájó kép él bennünk, sebek, szenvedések, mégis örömmel adunk hírt arról, hogy az evangélium világossága oda is betört, tapasztaljuk Isten munkájának győzelmét az ott élő népek szívében. Ma már minden balkáni állam képviselteti magát az európai missziói szervezetekben. Albániában mintegy 200 protestáns gyülekezet született, és a koszovói evangélikálok most kérték felvételüket az európai Alianszba az éves közgyűlésen.

Eurázsia egyházilag kivézetett területein, Ukrajnában, Oroszországban az épületeiben, szervezetében és sok tekintetben missziói látásában is megújult ortodoxia mellett 2000 protestáns misszionárius munkálkodik, közöttük 300 koreai presbiteriánus szolgálattevő. A finn-orosz Lutheránus Egyház és szentpétervári teológiájuk maga is a Lélek csodája, hiszen egy letaposott finn evangélikus közösség hozta létre.

Dr. Ratke német lutheránus püspök mintegy 400 evangélikus gyülekezet helyreállításáért végzett apostoli szolgálatot az elmúlt 15 évben Oroszország területén. Múlt év decemberében

Szentpétervárott szerveztük meg a harmadik orosz református nemzetközi konferenciát. A svéd-norvég miszió is 1000-1500 evangélikál pásztorok szokott évente tanulmányi napokat rendezni orosz területen.

Kínáról a missziói felmérések egybehangzóan megerősítik, hogy az ott tapasztalható evangéliumi „robbanás” egyedülálló a keresztyénség történetében.

létszáma 4 millióról 193 millióra nőtt. Az ázsiai evangélikák száma utolérte az amerikaiakét (130 millió). Indonéziában az elmúlt 50 évben a keresztyének száma – szörnyű üldözések között – meg-

húszszorozódott, 2 millióról 40 millióra nőtt.

Kínáról a missziói felmérések egybehangzóan megerősítik, hogy az ott tapasztalható evangéliumi „robbanás” egyedülálló a keresztyénség történetében. Az üldözések, mézárások is egyedülállóak voltak. Fél évszázad alatt 2 millióról 70-100 millióra nőtt a keresztyének száma. Naponta átlag 25 ezren kereszteskednek meg. A Kínához visszatérő Hong Kong maga is a világmisszió jelentős központja maradt. A halálukig szolgáló idős pásztorok mellett üdvtörténeti jelentőségű a nők szolgálata is a házi gyülekezetekben.

Korea fővárosában, Szöulban 300 teológiai intézet működik, és 15 ezer misszionáriusuk szolgál szerte a világon. A dél-koreai keresztyénség gazdaságot, nemzeti életet átforgató, felvirágoztató erejét sokan ismerhetjük. 50 év alatt Ázsia legszegényebb országából a világ tizedik gazdasági erejévé nőtte ki magát. Szenvedő, elnyomott, észak-koreai testvéreikért naponta hoznak áldozatot, és tartanak könyörgéseket.

Az afrikai világ nehezen áttekinthető, mindegyik felekezetnek számtalan színe, árnyalata van jelen. A XX. században 8 millióról 351 millióra nőtt a keresztyénség, s napjainkban is mintegy 20 ezren csatlakoznak naponta valamely gyülekezethez. A legtöbb mártírja itt van a mostani időben, egy-egy országban

(Szudán) testvéreink millióit gyilkolta le és tette rabszolgává a keresztyénséggel szemben álló vallási fanatizmus. Az üldözések ellenére a keresztyénség növekedése a lakosság növekedését kétszeresen haladja meg. A Református Világszövetség Ghánában tartotta 2004-ben világgyűlését, a pünkösdi világkonferencia is Afrikában volt a közelmúltban. Kritikus és küzdelmes helyzetükből is 620 afrikai missziói szervezet 3126 misszionáriust küld ki a világba.

Latin-Amerika és a Karib-szigetek: mintegy 519 millió ember él ezen a földrészen, a több mint 10 százalék indián őslakosággal együtt. 1900-ban csupán 700 ezer evangélikál volt jelen a földrészen, 2000-ben már 55 millióan voltak. Hosszabb időn keresztül fennállt a katolikus egyházból való kiszakadás lehetősége is, melyet a megújult katolikus lelki szolgálat, missziói igehirdetés és a szegény tömegekkel való azonosulás állított le.

Ennek a hívő protestáns világnak nagy szüksége lenne tiszta bibliai mértékekre, minél több képzett pásztorra. Brazíliában 80 ezer pásztorból 60 ezer teljesen képzetlen, ami egyben a Lélek csodáját is mutatja. Ez a világrész is 3827 misszionáriust küld már ki 346 missziói állomásáról.

Az a nagy kérdés, hogy mi, magyar keresztyének mennyire vágunk az evangélium erejével élni, zárt közösségeinktől eltávolodott társadalmi rétegekig szolgálni, hívogatni és gyógyítani.

● D. SZABÓ DÁNIEL

A szerző a Magyar Református Presbiteri Szövetség, a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) és a Magyar Wycliffe Bibliafordítók Egyesülete elnöke. A Sárospataki Teológiai Akadémia missziótudományi kutatóintézetének is főmunkatársa. Balkáni és ázsiai területeken is szolgál.

A cikk írója saját bevallása szerint számos dologhoz nem ért, ami persze nem akadályozza meg abban, hogy beszéljen róluk. Talán a misszió is ilyen. Egyébként 1976-ban született, a Faszorban érettségizett, két éves bibliaiskolát végzett el az Egyesült Államokban (St Paul, MN), majd pedig műszaki menedzser szakon szerzett diplomát a Műegyetemen. Jelenleg egy multinacionális informatikai cég szolgáltatási részlegének operatív vezetője. Feleségével és egyéves kislányával Szödön él. (f_b_kis@hotmail.com)

Sokan azt tartják, hogy növekedés nélkül nincs gyülekezet. Persze egyik fa sem nőhet a végtelenségig, de ha él, gyümölcsöt hoz, amelyből újabb és újabb fák sarjadnak ki.

Sokszor úgy érzem, mi magunk vagyunk a növekedés akadályai. Van egy képzetünk, mit jelent evangélikus keresztyénnek lenni, és azt hisszük, hogy

Piercingesnek piercingessé, punknak punkká.*

*vö.: 1Kor 9,19-23

másoknak is ilyenné kellene válniuk. Megvannak a hagyományaink, amelyek valamiképp megkövesedtek. Lutheriek ugyan, de nem abban az értelemben, hogy Luther ma így csinálná, hanem inkább abban, hogy Luther 500 éve pont ezeket az énekeket énekelte. A nyomtatás Luther, az orgona Bach idejében számított csúcsmodernnek.

A ma szükséges formák: fény- és hangtechnika, élő, pezsgő zene, interaktív (házi) csoportok, kép- és hangillusztrációk, filmvetítések, jelenetek, színelőadások stb. De mindez csak a nyelv, amelynek segítségével a ma emberével szót tudunk érteni. Lássuk be, hogy hiába ismerjük a tartalmat, ha nem be-

Csak erős idegzetűeknek

1. Láttam egy férfit, tétkóval a pocakján, Rezgett nagyon, kb. mint a kocsonya. Eltartott egy darabig, hogy kivégyem, mit ír, De előbb a pocak ritmusát kellett felvegye a fejem.

„Jézus megment”
Üvöltöttek a betűk – tipikus zölddel, ahogy a tétkókat írják
A város közepén, egy dobozon állt és Bizonygatta, hogy álmodt látott.

2. A sivatagból jött, csimbókos hajjú,
Talpa alatt a homok, éjszakára fekhely
Sokat volt a napon – Gondolták róla a szavai miatt.

Bőrruhát hordott, az arca csupa szőr,
Már csak a sáskaevés miatt is kilógott a sorból.
Ha hallották, a farizeusok arca vörösbe borult.
Mígnem a király levágta a Jézus-őrült fejét.

dcTalk: Jesus Freak: <http://www.metrolyrics.com/jesus-freak-lyrics-dc-talk.html>
<http://www.youtube.com/watch?v=ywfTwLJ-Lxg>

széljük annak a nyelvére, akinek az üzenetet tovább szeretnénk adni! Nincs könnyű dolgunk, de „erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanítom leszetek” a lakhelyeteken, a kerületben, „sőt egészen a föld végső határáig.” (kb. ApCsel 1,8)

Egy HAGYOMÁNYOS ORGONA ára: kb. 25 millió Ft

Egy 20m²-es BABA-MAMA SZOBA ára: kb. 4 millió Ft.

Hány gyülekezetünkben van mégis inkább orgona? Miért???

MIÉRT??

SZERINTED MI AZ AKADÁLYA GYÜLEKEZETED NÖVEKEDÉSÉNEK?

- A templom berendezése?
- A zene ritmusa?
- Hogy az elhangzó szövegek érthetetlenek vagy legalábbis alkalmazhatatlanok?
- Hogy barátságatlanok vagyunk az új betérőkkel szemben?
- Valami más? Nevezd meg!
- Számold le az akadályokkal, mert a gyülekezetet kell!

Halott gyülekezet

Kicsit zavarba ejtett a felkérés, hogy írjak cikket arról, mi történt Érdén az evangélikus gyülekezetben az elmúlt 18 évben. Én írjak róla, aki részese voltam a történeteknek? Nem hat ez dicsekedésként? Aztán éjszaka csendességben rájöttem: ha az Úr világos-

len elvek kövezik ki az Isten szolgálatába szegődött tanítványok életét. „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek!” Ha mégis, hát ettől szenved az egyház. Viszont hálás tanúi lehetünk annak, amit az Úr sok engedtlenségünk és hitetlenségünk ellenére véghez vitt közöttünk, láthatjuk a történetek háttérében a láthatatlan Istent cselekedni.

Az érdi evangélikus gyülekezet élete az 1920-as évek végén kezdődött a nyaralók akácokban tartott vasárnapi istentiszteleteivel, aztán folytatódott a betelepülőkkel Tordas szórványaként. 1944-ben lett önálló gyülekezet, első lelkésze a frontról leszerelt Bányai Sándor lett. A gyülekezet fejlődött, 1951-ben, nyomorúságos időkben építettek templomot. 1956 után folytatkozni kezdtek a templomba járók. 1975-ben meghalt a gyülekezet első lelkésze, és ezután helyettesek szolgáltak. Id. Harmati Béla nyugdíjasként, majd 1979-től id. Szentpéteri Péter szentendrei lelkész egy hónapban egyszer jött, a többi vasárnapokon Klucsik János, Nyári Erzsébet, Pintér Tibor, és ifj. Szentpétery Péter szolgált Igével. Családommal 1979-től kezdve jártunk Érdre istentiszteletre. Az Úr drága szolgálai valóban ígét hirdettek, és így átértük az isteni ígéretet: „a maradék megtartatik.” A maradék azonban nagyon kevés volt.

„Halott gyülekezet”

Többször szóba jött a gyülekezetben, hogy helyben lakó lelkész kellene, voltak is érdeklődők, de amikor látták, hogy se

gyülekezet, se parókia, se fizetés, nem vállalhattak fel bennünket.

Vörös Gyula, aki abban az időben gondnoka volt gyülekezetünknek, elmondta: amikor kérte az esperest, hogy adjanak Érdre lelkészt, azt a lesújtó választ kapta, hogy Érd halott gyülekezet, nem kap lelkészt. Én akkor azt feleltem Gyula testvéremnek, hogy az Úr Jézus halottakat feltámasztó Isten, neki hatalma van felettünk is. Igen, halott gyülekezet, de voltak néhányan, akik nem adták fel, akik szüntelen kérték az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat aratásába. Érdekes ám, hogy akik szolgálóért könyörögnek, eszükbe sem jut: Uram, itt vagyok én, küldj el engem. Nekem sem jutott eszembe.

Nem rendeztünk „temetést”, mert bízunk az Úrban.

Egy angol lelkész kétségbeesésében, mivel csak páran jártak templomba az egyébként papíron nagy gyülekezetből, körvélben adta tudtul, hogy egy bizonyos vasárnapon megrendezik a gyülekezet temetését. A hivatalosok most eljöttek, jó heccnek tartották. A lelkész egy koporsót állíttatott fel a templomban, ráíratta a gyülekezet nevét, megkérte a jelenlévőket, hogy járuljanak a koporsóhoz, és búcsúzzanak el az egyházközségtől. A koporsóba tükröt helyeztek, így aki belenézett, magát látta a ravatalon. Így igaz, halott gyülekezet nincs, csak halott hívők: „*az a neved hogy élsz, pedig halott vagy!*” (Jel 3,1)

Mi nem temetést rendeztünk, hanem meghívtuk az Úr Jézust, és úgy gondoltuk, mint a betániai testvérek: „*ha itt lettél volna, akkor nem halt volna meg a testvérem*” (Jn 11,21). Tëssék elhinni, nincs az egyháznak más lehetősége: meg és el kell hívni Jézust! Manapság irdatlan sok recept forog közkézen, de nincs más: **Jöjj, Uram Jézus, segíts, mert nélküled elveszünk!**

Mit tett közöttünk Isten?

Látom azt, ami velem is történt. Soha nem akartam lelkész lenni. Amikor egy lelkész megkért arra, hogy házi istentisz-

teleteken szolgáljak, egy idő után megtagadtam, és megfogadtam, hogy soha többé nem hirdetek ígét. Bármit, ezt nem! Ekkor huszonhét éves voltam. Látogattam betegeket, öregeket, még bibliáorát is tartottam nekik Százhalombattán, de nem vállaltam igeszolgálatot. Aztán egy csendeshéten utolért Isten, ahol az volt az Ige: olyan az engedtlenség, mint a varázslás bűne. Persze nem csak ebben voltam engedetlen. Isten összetörte a szívem, de megkaptam bocsánatát, és csodálatos békességem lett. Akkor megfogadtam: Uram, azt teszem, amit mondasz. Arra álmomban sem gondoltam, hogy lelkész legyek. Szentpéteri Péter lelkész úr szól, amikor indult a levelező teológiai tanfolyam, hogy ott a helyem. Imádkoztam, és megértettem, hogy valóban így van. Így 46 évesen kezdtem a teológiát. Érdén a gyülekezetben megtudták, és kérték, vállaljam a szolgálatot. Amikor az egyházi törvény lehetővé tette, azt mondtam, csak akkor jövök Érdre, ha Úr ígével küld el erre. Fél évem volt a válaszra. Nem kaptam útbaigazítást. 1991. január elsején így imádkoztam: Uram, nem mondtad meg, mit tegyek, ma választ kellene adnom. Kinyitottam az Útmutatót, és az volt az ige: „*Fogj munkához, az Úr legyen veled!*” (1Krn 22,16) Ekkor azt mondtam: Igen, Uram – és bár nagyon szorongott a szívem, de tudtam, ha ő küld, akkor menni kell.

Miért éppen én? Ez a kérdés mindig felmerül, ha Isten küld valakit. Nem volt bennem lelkesedés, féltem az érdi szolgálatról, mert nem volt gyülekezet, nem

volt fizetés. Félállásban dolgoztam tovább az erőműben, majdnem öt évig, közben végeztem a lelkészi szolgálatot, és a napali teológián harmadéves voltam. Magam sem tudom, hogyan, növekedni kezdett a gyülekezet. „Nektek csak ott kell állni, és látni az Úr szabadítását.” Természetesen ez az „ott állás” rengeteg munkát jelentett.

Az Úr azt várja tőlünk, ha szeretjük őt, hogy: „*legeltesd az én juhaimat*” (Jn 21,17). Én akkoriban nagyon szerettem őt; nem mintha ma nem szeretném, de akkor valami egész különös módon égett a szívem iránta, mert megbocsátotta minden bűnömöt, és ez olyan boldog hálával töltött el, ha életét adta értem, akkor mi lehet az, amit hálából meg ne tennék érte. Azt tapasztaltam, hogy a „maradék” is mozgásba jött. Nem voltam egyedül, komoly imádkozó közösség formálódott. És átértük Isten csodáit: fiatalok tértek meg, növekedett a gyülekezet, és vasárnap alig fértünk el a kis templomban. Nem volt egy gyülekezeti helyiség, egy iroda, minden a lelkészlakásban zajlott. Bővítsünk! – határozta el a presbitérium 1995 őszén. Mindössze százezer forintunk volt, de volt valamink, amire rá lehetett állni, Isten határozott ígéretére. Sokan megmosolyogták ezt a presbitéri határozatot. És 1996 őszén állt az új épület, ami egyben a templom bővítését is jelentette.

Az Isten szorongató szeretete

A szolgálat nem csak valami csodálatos eufóriát jelent, hanem nagyon sok kudarcot, csalódást, visszautasítást is. Akkor értettem meg igazán, hogy a lelkészi szol-

gálatot, a misszió feladatát csak Krisztusra nézve lehet végezni – csak hálából őerte. Akkor egyetlen szolga sem lenne depressziós és kiégett, mert ő valóban veled vándorol utadon. Sokan arra hivatkoznak, hogy szeretik az embereket – szép, de elégtelen. Isten imádata nélkül

„Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek!” Ha mégis, hát ettől szenved az egyház.

nincs helyes emberszeretet, de az ő szeretete mindenre elég. Tulajdonképpen egyszerű: Ő hordozza azt, aki benne bíz. Amikor magamban bíztam, csak kudarcélményben volt részem, amikor mindent Tőle vártam, akkor csodákat éltem, élünk át.

A hit itt igazán fontos, hogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra. Az ige szolgálóinak ritkán adatik meg, hogy lássák munkájuk közvetlen eredményét. De hitben láttuk és láttam: „nem hiábavaló a ti munkátok az Úrban.” De annak is a szemünk előtt kellett lenni, hogy a mi munkánk igazi célja a lelkek üdvössége, és ami még ehhez emberi módon adódik, az a ráadás.

Azt hiszem, valóban átértük, hogy az Úr halottakat feltámasztó Isten, úgy van ez, ahogyan az éves ige mondja: „*Ami lehetetlen az embereknek, az Istennek lehetséges*” (Lk 18,27).

● ITTÉZS ISTVÁN

Az érdi gyülekezeti ház, templom, parókia

sága elé állok, akkor bizony kiderül, mi minden áldott dolog történhetett volna még, ha az Úr ügyének nem lettem volna sokszor kerékkötője. Nem valamiféle álszerénység ez, hanem sajnós a valóság. Megkérdezte valaki nyugdíjba vonulásomkor, mit tennék másként, mire azt válaszoltam: engedelmesebb lennék, és többet imádkoznék, mert „*minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülől, a világozság Atyjától száll alá.*” (Jak 1,17)

Az egyház, a gyülekezet Krisztusé, ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni; tanítványaira bízta, hogy kiadják idejében az ételt egyháza népének. Megrendíthet-

Mexikó, Guatemala, Belize, El Salvador, Nicaragua, a Dominikai Köztársaság, Costa Rica, Ecuador, Puerto Rico, USA és Spanyolország... Ezek az országok mind-mind képviseltetik magukat a gyülekezeteinkben.

Üdvözlöm a *Híd* magazin olvasóit az USA egyik államából, Minnesotából! Férjemmel, Joel Ramirezzel gyülekezeteket alapítunk spanyol ajkúak között. Az elmúlt években már négy vezetői csoportot képeztünk és küldtünk ki azzal a céllal, hogy további gyülekezeteket alapítsanak. Mi

Gyülekezetalapítás

magunk egy 12 és egy 2 és fél éve működő gyülekezetet irányítunk. A férjem Mexikóvárosból származik, én Minneapolisból. Tíz éve vagyunk házasságban. Korábban a férjem alapított már gyülekezeteket Mexikóban és a Dominikai Köztársaságban. Hisszük, hogy a gyülekezetalapítás a keresztyén misszió egyik nagyon hatékony formája. Számos kutatási eredmény is alátámasztja, hogy az új megtérők inkább csatlakoznak egy új gyülekezethez, amelynek kialakításában részt vehetnek, mint egy már működőhöz.

Gyülekezeti tagjaink sok helyről jöttek, de anyanyelvük közös. Előfordulnak persze kulturális különbségek, de hazájuktól távol a spanyol ajkúak keresik egymás társaságát. Az egyik gyülekezetünk egy tradicionális evangélikus gyülekezettel osztozik a templomon és a gyülekezeti házon. A két gyülekezet sokat tanul egymástól, mert istentiszteleti formáik igencsak különböznek, de eltérnek a kezdési időpontokhoz való viszonyulásukban, valamint a helyiségekben található rend és rendetlenség megítélésében is.

Az elmúlt évben egy kétnyelvű istentiszteletet próbáltunk meghonosítani. Bár erőfeszítésnek, segítségnek és lelkesedésnek nem voltunk híjának, az alkalom mégsem állandósult. Ennek ellenére a közös munka a kultúrák közötti kapcsolat, a másik iránti tisztelet és megértés új dimenzióját nyitotta meg.

A misszió során komoly csapda lehet, hogy Krisztus evangéliuma helyett a magunk kultúráját terjesztjük. Épp ezért nagyon hasznos és fontos, hogy a Szentlelket rendszeresen segítségül hívjuk, és megvizsgáljuk vele a motívumainkat. Szolgálatunkban persze az a körülmény is sokat segít, hogy a családjaink is kétnyelvű és

„két kultúrájú”. Krisztus kezeként tudunk így olyan embereket elérni, akik más kultúrából származnak, mint amiben jelenleg élnek.

Szeretnénk, hogy gyülekezeti tagjaink nyitottak legyenek a misszióra, annak áldását továbbadják – a felebarátuknak. Kultúrafüggetlen közös célunk, hogy Krisztust megismerjük és megismertessük. A világ egyházainak megjelenési stílusa más és más. Más a zene, az öltözködés, más ételt szolgálnak fel a szeretetvendégségeken, eltér a gyerekek száma, a nyelv, a liturgia, eltérnek az úrvacsorai és a keresztemelési szokások, de a kereszttől tövénél eltűnnek a különbségek. Egy napon a problémák köddé válnak, amint minden nyelvből és nemzetségből származó testvéreinkkel együtt imádjuk majd Krisztust viszályjövetelekor.

„Itt vagyok, engem küldj!” – áll Ézsaiás 6,8-ban. Nem kell új gyülekezetet alapítanod ahhoz, hogy Krisztus keze lehess. Sokan vannak Magyarországon is, akiknek arra van a legnagyobb szükségük, hogy megtapasztalhatassák Jézus szeretetét. Úgy válaszolj-e az Úr hívó szavára, ahogy Ézsaiás tette?

● JEANNE RAMIREZ

Fordította Kis Ferenc Balázs

BAKAY PÉTER a sárszentlőrinci, az uzdi és a pusztahencsei cigányok között szolgál, a Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziós referenseként pedig országos programokat – például „Közös asztal” konferencia, „Cigány ételek bemutatója” – szervez. Egyházi rendezvényeken és gyülekezetekben tart beszámolót e munkáról.

Három éve szervezi Sárszentlőrincen a cigány bibliaiskolát. Miért?

Azért láttam szükségesnek a bevezetését, mert a bibliorásoknak jót tesz az új forma megismerése, illetve így azok is megszólíthatók, akik a heti alkalomra nem jönnek el. Ugyanakkor jó indokot jelent a bibliaiskola arra, hogy előtte a falu összes cigány családját végiglátogassuk. De nem csupán a helyieknek kínáljuk fel ezt az alkalmat, hanem a környékbeli cigányság számára is.

Lehetőleg az egész napot együtt töltjük. Vasárnap az istentisztelettel kezdjük, majd közös ebéddel folytatjuk, mert jézusi alapon fontosnak tartom, hogy asztalközösséget vállaljunk egymással. Ezt követi az ismeretanyag átadása – itt mindig olyan témáról van szó, ami alkalmas az ismeretek és a gyülekezet növelésére.

Az idei bibliaiskola február-márciusban volt, és négy alkalomból állt. Milyen tapasztalatokat hozott?

A tavalyi évhez képest többen mozdultak meg, de ezt még mindig keveselltem. A

Ige és puliszka

témánk egy provokatív kérdés volt: „Csak szokás?” Olyan dolgokat vizsgáltunk, amelyek hozzátartoznak a keresztyén élethez: az éneklés, az imádság, a bibliolvasás és a gyülekezeti közösség. Láttunk új arcokat is, szóval kicsiben valami elindult.

Már néhány éve a cigánymisszióban munkálkodik. Tanúja volt-e annak, hogy valaki Krisztusra talált?

Igen. Nem tömegekről van szó, de néhányukban megszületett a döntés a Krisztushitre. Van, aki azóta a munkahelyén is közösséget szervez, ahol minden nap felolvassa a napi igét. Van, aki nem tudja kihagyni a bibliorát, mert úgy érzi, ott az ige mindig neki szól.

S van olyan is,

Törődik-e az egyház a lélek mellett a test szükségleteivel is?

A lőrinci és az uzdi cigányság életszínvonalán nem mutat lényegbeli különbséget a magyar családokéval. Annnyira szorulnak rá a karitatív segítségre, mint általában a szegények.

Hencsén azonban más a helyzet, ezért szolgálatunknak ott egyfajta ad hoc jellege is van. Például egy bibliorán megtanítottam őket arra, hogy kukoricadarából milyen finom puliszkát lehet készíteni, amitől fellanyozódnak: „Jaj, de jó, nem kell lopni, mert kukoricát még tudunk böngészni, és a gyerekeink nem fognak éhezni!” Akkor a bibliorán az igehirdetés és a puliszka összekapcsolódik, s megfogalmazzuk: az Úr igenis gondoskodik rólunk!

Az igazi öröm ebben a szolgálatban az, ha az Úr szeretetét és nagyságát látjuk győzedelmeskedni az életükben.

Melyek ma a kihívások, a tennivalók?

Ebben a felbolydult helyzetben egyházi és nem egyházi fórumok előszeretettel fordulnak felénk, és újságcikkkel, riportokkal vagy alkalommal szakmai körökbe való meghívással jelzik: kíváncsiak, milyen ötletek

segíthetik a cigányokkal való problémák kezelését. Mert ez most már össztársadalmi érdek lett, és mindenki a saját bőrén érzi, a huszonegyedik órában vagyunk... ● H. E.

A Magyarországi Evangélikus Egyház missziói munkája

„Ami lehetetlen az embereknek, az Istennek lehetséges.” (Lk 18,27)

Forrongó, korszakváltó időkben élünk. Szinte minden mozgásban van. Az egyháznak reagálni kell a különös helyzetre. Valóságként vált, amit évtizedek óta üzent Isten: hitvalló, mozgalmi, evangéliumi egyházzá válnunk, vagy eltűnünk e különös történelmi forratokban.

A misszió az egyház lényege, lételeme, alapvető tevékenysége.

Egyházunknak akkor van létjogosultsága és jövője, ha önmagából kilépő, a Jézusról szóló örömhírt hitelesen, érthetően továbbadó családis közösség.

A bibliai tanítás és a hitvallási irataink értelmében minden keresztyén misszionárius; az „egyetemes papság” kijelentett elve alapján (1Pt 2,5) felelősséget hordoz környezetéért.

Egyházunk gondoskodik a gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi és országos missziói munka szervezéséről, segítéséről is. Az országos munkát összefogja, irányítja és felügyeli az Evangelizációs és Missziói Bizottság és az országos evangelizációs és missziói lelkész.

Gyülekezetlátogatás, evangelizáció, konferenciák, képzések

Évente mintegy hetven-nyolcvan gyülekezetben, konferencián és egyéb felekezeti alkalmakon tart különböző szolgálatot a missziói lelkész, határainkon túl is: evangelizáció, missziói napok, igehirdetés, előadás, bibliaóra.

Mintegy tíz lelkész végez egyházunkban rendszeresen evangelizációs szolgálatot.

A nyári missziói konferencia az egyik találkozó a határon túli testvéreink számára:

Felvidék (Szlovákia), Kárpátalja (Ukrajna), Erdély (Románia), Finnország, Norvégia.

Továbbra is a leglátogatottabb missziói alkalmak közé tartoznak az *egyházkerületi missziói napok (400-800 résztvevő)* és az *országos evangelizáció (1000-1200 résztvevő)*.

A *Művészetek völgyében* és a *Szigeten* is vállal egyházunk szolgálatokat.

Állandó fóruma a belmisszió iránt érdeklődőknek az évi négy alkalommal megtartott *Útitársak bibliaóra* is.

A helyi és megyei belmissziót segíti az évenként meghirdetett *missziói pályázat*.

Segédanyagok (CD, kazetta, *Híd* magazin, szórólapok, *Élő víz fűzetek*), *tanácsadás*, *lelkigondozás*, *folyamatos kapcsolattartás* erősíti gyülekezeteinket.

Évente kétnapos *missziói konzultációt* szervezünk Piliscsabán a megyei és kerületi missziói lelkészeknek, a Missziói Bizottság tagjainak, a munkaágak vezetőinek.

Egyre nagyobb hangsúly kerül a gyülekezeti munkatársképzésre:

– Szebik Imre ny. püspök által szervezett *munkatársi tanfolyam* Piliscsabán.

– Az *EKE Bibliaskola* munkája egyre kiterjedtebb. Több helyen (Budaörs, Várpalota, Nyírtelek) kihelyezett tanfolyamokat is tartanak.

Az *Életműhely*, *Alfa kurzus* és *Kereszt Kérdések* gyülekezetépítő modellek is ismertté, kipróbálttá lettek egyházunkban.

Munkaágak

Az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió cinkotai épületében folyik az országos munka koordinálása, adminisztrációja.

A rendszerváltás utáni években sorban szerveződtek meg egyházunkban a különböző munkaágak:

Női Missziói Szolgálat, Férfimisszió, Kórházi Lelkigondozói Szolgálat, Cigánymisszió, Repülőtéri Lelkészség, Börtönmisszió, Alkoholbeteg-mentő Misszió.

Munkájukról beszámolt a Missziói Központ honlapján olvashatunk:

<http://misszio.lutheran.hu>

Egyesületek, alapítványok

Munkakapcsolatunk van az evangélikus és egyházunkhoz kötődő egyesületekkel, alapítványokkal:

Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE), Zákeus Média Centrum (ZMC), Szőlőtő Alapítvány, Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület (MKIE), Magyar Evangélikus Konferencia (Maek), Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület, Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE), Evangélikus Külmmissziói Egyesület (EKME), Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (MEVISZ)

A missziói munkát sok esetben felekezeti – helyi és országos – összefogásban végezzük

Partnereink:

Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT), Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz), Szentírás Szövetség, Apológia Alapítvány, Keresztyén Orvosok Magyarországi Társasága (KOMMT), Magyar Bibliatársulat, Biblia Liga, Lepramisszió, Fokoláre Mozgalom, CE Betánia, Magyar Testvéri Börtöntársaság, Keresztyén Vasutasok Egyesülete, Keresztyén Rendőrök Szövetsége, Tiszta Forrás Alapítvány, Siketmisszió, Vakmisszió

Bővebb információ (írott és hanganyagok, címlisták, képtár, munkaági beszámolók) az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió honlapján található: <http://misszio.lutheran.hu>

● SZEVEÉNYI JÁNOS

Misszió minden szinten

Sajnos még ma is kísért a félreértés, mely szerint a misszió csupán néhány lelkes kis csoport, egyesület szívügye, afféle „szent hobbi.” Ezzel szemben Mesterünk „utolsó szava” egyértelmű missziói parancs. Ez immár két évezrede a mindenkor tanítványokhoz szól. Mindannyiunkat szolgálatba állít, mozgósít és küld az evangéliummal minden teremtményhez, a föld végső határáig. Ennek a Krisztustól kapott missziói lelkületnek át kell járnia az egyház egész testét, különben öncélú, kiszáradó, halott szervezetté torzulunk. Az egészséges, biblikus szemlélet tükröződik egyházunk missziói törvényének első mondatában is: „Az evangelizáció és a misszió az egyház alapvető hivatása, ezért annak érvényesülnie kell az egyház egész munkájában.” (2005. évi V. törvény 1§)

Fontos, hogy működjenek kifejezetten a misszióra szakosodott országos munkaágak elkötelezett, képzett, főállású munkatársakkal. De a misszióknak kell, hogy az egyházi élet minden szintjén legyenek elhivatott, felelős gazdái. Egyházunk missziói törvénye igyekszik kiépíteni ezt a létfontosságú hálózatot.

Felvetődhet a kérdés, hogy a missziói struktúra alulról vagy felülről építkezzen-e?

Úgy vélem, mindkét irány fontos. Nem szabad a különböző szinteket egymással

szembeállítani. A hierarchikus szemlélet különben is idegen a reformáció egyházaival. Döntő, hogy a missziói lelkület valóban mindenütt jelen legyen: a lelkészképzésben, az iskoláinkban, a sajtóban, a diakóniában, a legnagyobbtól a legkisebb gyülekezetekig.

Ma sajnos gyülekezeteink többsége még főleg önmagával van elfoglalva. Már az önfenntartás is nagy előrelépés lenne, pedig a krisztusi mandátum ezen messze túlmutat. Nem önmagunkért, hanem másokért vagyunk, másokhoz küldettünk. Ennek a felelősségnek az ébresztését, erősítését segítik az egyházmegyei missziói felelősök és az egyházkerületi missziói lelkészek is. A megyei és kerületi missziói napok katalizálhatják a gyülekezet együttműködését, összefogását a közös missziói célok felismerésében és megvalósításában.

Az évenkénti egyházkerületi missziói napok kicsiny egyházunk méreteihez képest jelentős tömegeket mozgósítanak meg. Tavaly három színhelyen mintegy kétezeren találkozhattunk. Nemcsak egymással, de az egyház és misszió Urával is, aki az idei kerületi misszió napok motójával bátorít minket: „...egyenésedjétek fel, és emeljétek fel a fejéteket, mert közeledik a megváltásotok!” (Lk 21,28)

● GÁNC S PÉTER

Kitekintés

Máté 28, 18-20

„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

Protestáns új fordítású Biblia

„Atyám minden hatalmat nekem adott a mennyben és a földön. Úgy-hogy menjete el, és tegyetek tanítvánnyá minden népet! Merítsétek be őket az Atya, a Fiú és Szent Szellem nevében! Arra tanítsátok őket, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek! És ne feledjétek: Én minden nap veletek leszek, amíg a világ el nem múlik!”

Felhasználva az Újszövetség – Egyszerű fordítás Copyright © 2003 World Bible Translation Center, Inc., engedélyével

„És hozzájuk menván Jézus, szóla nékik, mondván: Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelvé őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!”

Károli-féle fordítás

Filmajánló: A misszió

Gábrriel atya (Jeremy Irons), a jezsuita pap az amazonasi őserdőben a XVIII. században egy indián törzs tagjai között keresztyén missziót épít föl. Egyik segítőtársa Rodrigo Mendoza (Robert De Niro), a volt rabszolga-kereskedő, akinek a törzs tagjai megbocsátják korábbi vétkeit. A virágzó misszióban az indiánok és a jezsuiták között példaértékű a kapcsolat. Egy politikai szerződés kapcsán Spanyolország azonban átengedi Portugáliának a jezsuiták fennhatósága alatt álló mezőgazdasági területeket és lakhelyeket. A pápai megbízott a helyszínre utazik, de ő sem képes megoldást találni. Ezután a misszió vezetői is összekülönböznek az ellenállás formáján...

A „MISSZIÓ” KIFEJEZÉS LEHETSÉGES JELENTÉSEI A KÖVETKEZŐK:

- Misszionáriusok küldése egy adott területre
- A misszionáriusok tevékenysége
- Az a földrajzi terület, ahol a misszionáriusok tevékenykednek
- A misszionáriusokat küldő társaság
- A nem keresztyén világ, más szóval a „missziói terület”
- A missziói területen működő misszionáriusok központja
- Bármely olyan helyi egyházközség, illetve gyülekezet, amelynek nincs saját pásztor, s amely rászorul

egy már létrejött intézményes egyház támogatására

- A keresztyén hitmélyítést vagy hitterjesztést elősegítő különleges szolgálatok általában névlegesen keresztyén környezetben.

A „MISSZIÓ” SZÓ JELENTÉSEI TEOLÓGIAI SÍKON:

- Hitterjesztés
- Isten országának terjesztése
- Pogányok megtérítése
- Új egyházak alapítása (David J. Bosch: Paradigmaváltások a misszió teológiájában – Harmat-PMTI, Budapest, 2005, 1. oldal)

A REFORMÁCIÓT KÖVETŐEN NAGYJÁBÓL KÉTSZÁZ ÉV Telt el, mire a protestáns felekezetek is megerősödtek annyira, hogy misszionáriusokat küldjenek ki.

Az első ilyen emblemikus személy volt Jonathan Edwards, az Első Nagy Ébredés (a mai Egyesült Államok, akkor még mint a britek amerikai gyarmatának keleti partvidékén) ismert igehirdetője, aki később egy indián népcsoport misszionáriusa lett. Az ő védelmükben a kulturális imperializmus (azaz a bennszülöttek kultúráját felszámolni igyekvő gyarmatosító törekvések) nagy ellenzőjeként vonta magára a figyelmet. [http://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_Edwards_\(theologian\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_Edwards_(theologian))
1780 táján polinéziai útbeszámolókat olvasva a kenyerét egyébként cipészként kereső angol baptista William Careyben elképesztő érdeklődés bontakozott ki: a kor legjobb földrajzi és néprajzi anyagait felhasználva feltérképezte azokat a területeket és népeket, ahova az evangélium még nem jutott el. Ő maga, akit a „modern missziók atyjának” neveznek, Indiában vált misszionáriussá, emellett pedig többek között a Baptista Missziós Társaságot is megalapította. [http://en.wikipedia.org/wiki/William_Carey_\(missionary\)](http://en.wikipedia.org/wiki/William_Carey_(missionary))
Kína XIX. századi legbefolyásosabbnak mondott látogatója, az angol Hudson Taylor misszionárius kollégáit azzal döbbenette meg, hogy otthon is kínaiul beszélt, kínai módra öltözködött, haját copfba kötötte és cipőkrémmel feketére festette – mindezt azért, hogy minél jobban

alkalmazkodjon a helyi szokásokhoz, emberekhez. Életéből 51 évet a terepen töltött, és nem túlzás azt állítani, hogy a kínai keresztyénség alapjait fektette le, így misszionáriusi munkája sok tekintetben Pál apostoléhoz hasonlítható. http://en.wikipedia.org/wiki/Hudson_Taylor

Legyen Ön is misszionárius!

Csak néhány példa a World Mission Prayer League honlapján elérhető misszionáriusi pozíciókból http://wmpl.org/pers_dept/home/index.php?action=show&cat=4:
ECUADOR: szemész, tanító, tanár
KENYA: gyülekezetépítő, városi szolgálati munkás
NEPÁL: kommunikációs munkatárs, HIV/AIDS programkoordinátor, pénzügyi vezető, óvónő, tanító
ROMÁNIA: kórházi adminisztrátor
MONGÓLIA: birkózó edző, röplabdaedző, lelkipáter, grafikus, számítógépes hálózati szakértő, erdész

Az aratnivaló sok: a Józsué-projekt

(www.joshuaproject.net)

Míg talán hajlamosak vagyunk minden országot etnikai szempontból Magyarországhoz hasonlóan homogénnek tekinteni, a Józsué-projekt ezzel szemben egy olyan kezdeményezés, amely a világ azon népeire hívja fel a figyelmet, amelyek között csak elvétve vagy egyáltalán nem találjuk meg Jézus Krisztus követőit.

Néhány példa:

- A szomszédos Romániában él 29 etnikai csoport közül hathoz (12000 kínai, 5300 zsidó, 11000 nogaj, 23000 pomák, 22000 tatár és 30000 türk) említésre méltó módon még nem jutott el az evangélium.
- Magyarországon 22 etnikai csoport

tot különböztet meg a projekt, amelyek közül két csoport tagjai tartoznak a még „el nem ért” kategóriába. (Ők az itt élő kb. 59000 muzulmán hitű bosnyák és 48000 zsidó.)
– Az 1,3 milliárd lakosú India 2500 különböző etnikai csoportból tevődik össze. Közülük 2202 (!) népcsoporthoz lényegében még nem jutott el az evangélium.

2008. október 4-én ünnepelte alakulásának tizedik jubileumát egyházunk az a munkája, amelyről most néhány szóban szólni kívánok. Külföldön csodálkozást is kelt, hogy a nők körében végzett, szervezett szolgálat csupán egy évtizednyi időszakra tekinthet vissza.

gyot változott a világ. Nyugaton a nőszövetségi munka egyre inkább egyházpolitikai színezetet öltött, a keresztyén asszonyok érdekképviseletének fórumává vált. Éppen a mi fővárosunk adott otthont annak az egyháztörténelmi jelentőségű eseménynek, amelyet a világ evangélikussága

mémünk. Az elmúlt tíz esztendő gyümölcsei nem ezek. Hanem azok az asszonyok, akik a rendszerváltást követő időszakban felismerték szolgálati lehetőségeiket. Az újjáalakult nőegyletek felelős munkálkodása gazdagítja egyházunkat egy-egy gyülekezetben. Új szolgálatokra nyílt mód

Asszonyok hűségére épült egyház

A helyzet csalóka, a gyökerek természetesen régebbiek. A kommunista érárt megelőzően, két évszázadon át folyt élénk nőszövetségi munka egyházunkban. Nem kisebb személyiség, mint a württembergi hercegnő, Mária Dorottya nevéhez fűződik például a Budai Jótékony Nőegylet létrehozása 1819-ben. A gyülekezetekben szolgáló evangélikus lányok és asszonyok tevékenységét kerületi és országos szinten is jól működő hálózat fogta össze. Az Evangélikus Levéltárban fellelhető dokumentumok – konferenciái füzetek, éves körlevelek – pedig tanúskodnak arról, milyen áldásos és színvonalas munkát végzett az Evangélikus Papnék Országos Szövetsége, különösen a múlt század 30-as éveiben.

Az újonnan alakult szolgálati ágának, a Női Misszióknak tehát volt mihez kapcsolódnia, a kommunista diktatúrát megelőző élénk hagyományokhoz nyúlhatott vissza. Ugyanakkor a 80-as évek elejétől már na-

ma a nők „esélyegyenlőségi” törekvése győzelmeként tart számon. A Lutheránus Világszövetség 1984-ben, Budapesten megrendezett nagygyűlésén hoztak határozatot arról a résztvevők, hogy a tagegyházak ezentúl egyenlő arányban delegálnak majd férfiakat és asszonyokat a szervezet jövőbeli gyűléseire.

Ha ezen a mezsgyén haladva méremnk a Női Misszió szolgálatának elmúlt 10 esztendejét, akkor kétségkívül a 2004-ben, a Hittudományi Egyetemen megtartott *Nők Luther-kabátban* című konferenciát kellene kiemelnünk. Az a nap hazai egyháztörténelmünkben különös jelentőséggel bír, hiszen első ízben hangzott el egyházi vezető, jelesül D. Szebik Imre püspök szájából a megkövetés szava: „*Egyházunk bocsánattal tartozik azért, hogy női szolgálatát évtizedeken át méltatlan és gyakran megalázó helyzetben – »lelkészi munkatársi« státusban – tartotta.*”

A szolgálatunkat azonban nem szabad így

felismerve a mai, modern kor kihívásait, a gyakran a társadalom peremére kerül, anyagilag ellehetetlenített, lelkileg meggyötört, egyedülálló édesanyák körében vagy azon asszonyok között, akik a rendszerváltás veszteségeiként évek óta alkalmi munkákból kényszerülnek élni. A Páratlan klub rendezvényein közösségben érezhetik magukat a magányosok...

Mi a szolgálat gyümölcse? Talán éppen az a levél, amit a napokban kaptam egy fiatal nőtől, aki négy hónapja kapcsolódott be a Női Misszió életébe. Először a kíváncsiság hozta közénk. Félve vallotta be egyik alkalommal, hogy hinni sem tud, kérdezte, azért jöhet-e. Most így írt: „*Nem tudom, hogyan? Mikor megyek hozzátok, rossz hangulatban indulok, és mindig feldobva érek haza. Valahogy vigasztal, bátorít minden találkozás.*” Gyümölcs akkor lesz, ha a szolgálatunkon keresztül minden kereső „valahogyan” Krisztussal találkozik.

● B. PINTÉR MÁRTA

A férfi hite – a hit férfija

A férfikonferencia résztvevőinek egy csoportja a Sas-sziklánál a Pilisben

Példaképre a hitben is szükség van! Fontos a férfiak hitének megjelenítése a családban és a társadalomban!

2008 áprilisában időszakos férfitalálkozót, majd júniusban Piliscsában jól sikerült konferenciát tartottunk. Júliusban a veszprémi gyülekezet hétvégéjén tartott előadásom után szép számmal alakult meg a Veszprémi Férfikör. Körülbelül húsz gyülekezetben működik már férfimissziói szolgálat, és több alakuló férfikörrel van tudomásom.

2009-ben már nem csak Budapesten, hanem a tavaszi veszprémi találkozó után ősszel Szombathelyen is tartunk évközi alkalmat. Idén az Országos Férfikonferencia június 20-22. között Piliscsában lesz.

● Koháry Ferenc

Misszionálhat-e egy torony?

A kőszegi evangélikus templom II. József türelmi rendelete idején épült, a feltételek szerint torony nélkül, s ezt a hiányt a gyülekezet a múlt század közepén tudta pótolni.

A Baranyay lelkész házaspárt, akik öt évvel ezelőtt kerültek Kőszegre, kezdetől fogva foglalkoztatta a közel 47 méter magas torony ügye. Keresték a módját annak, hogy a szokásos funkció mellé, azaz, hogy a benne lévő két harang hívogassa a híveket az istentiszteletre, valami mást is találjanak. Így jött a „kőszegi toronyélmény” ötlete.

A várost az ország ékszerdobozának is nevezik, a magasból ugyanis gyönyörű kilátás tárul a látogatók elé. Az időközben balesetveszélyessé vált tornyot ezért hamarosan felújítják és megnyitják a turisták előtt. A tervek szerint azonban több ez pusztán kulturális vagy üzleti vállalkozásnál. A misszió szolgálatába állítható, ugyanis amíg az érdeklődők haladnak felfelé, megismerkedhetnek a gazdag múlttal rendelkező gyülekezettel, és elgondolkodhatnak életük kilátásain, fontos kérdéseiben. Szintenként jutnak el a különböző állomásokhoz: a keresztségtől egészen a halálig, sőt az örök életig mutatnak a falra kihelyezett igei, keresztyén üzenetek. Az élmény interaktív módon válik majd maradandóbbá,

egy-egy helyeken feladatok megoldásával mélyülhet a mondanivaló. S ha valakit megérint az, amit átél, a lelki toronyélmény után kapcsolatba léphet a lelkesekkel és bekapcsolódhat a gyülekezetbe is...

● H. E

Misszió a médiában

A média Magyarországon

Az *Erős vár a mi Istenünk!* című evangélikus félóra az MR1 Kossuth Rádió hullámhosszán jelentkezik kéthetenként hétfőn, délután fél 2-2 között. A műsor vágása és felvétele a Magyar Rádió épületében történik, ahová minidiscen viszik be a szerkesztők az anyagokat. A fotón a műsor készítői a rádió 19-es stúdiójában, éppen az aktuális műsor készítése közben lettek megörökítve. Az egyház részéről Nagy László felelős szerkesztő és Kóháti Dorottya társszerkesztő ül a mikrofonoknál, mellettük, a rádió munkatársa, Hegyi Gyöngyi gyártásvezető látható (álva).

A karva-akaratlanul mindannyian médiafogyasztók vagyunk. Záporoznak ránk hírek, beszámolók, tudósítások, képi és szöveges hatások tömege naponta nagy mennyiségben. Az utcai plakátoktól, járműveken elhelyezett hirdetésektől kezdve a tévés rádióreklámokig, a sajtótermékekig, a tévécsatornák műsorai és a rádióadók non-stop műsorfolymai mind-mind minket akarnak megszólítani. S nemcsak megszólítani, de megnyerni maguknak, befolyásolni, általuk értéknek kikiáltott valódi vagy hamis „értékek” hatása alá vonni, a lelkiünket, a gondolkodásunkat, az életvitelünket, a

cselekedeteinket, a döntéseinket egy adott irányba terelni. Nemrég új kábeltévécsomagot vezettek be a kerületben. Az eddigi 26 csatorna helyett most 70-et kapunk. A választék széldítő. Volt idő, amikor csak egy csatornája volt a magyar tévének, és külföldről sem lehetett befogni semmit. A választási lehetőség immár adott – s ez nagyon jó, de szinte ijesztő is, hogy ekkora a mérítési lehetőség... Mit válasszunk? Az átlag magyar állampolgár hasonló dilemmával szembesül. Mi a tétje annak, kinek szavazunk bizalmat? Lelkiünk épsége netán?

A magyar kereskedelmi csatornák műsorokkal óriási tömegeket tudnak képernyő elé ültetni. A valóságshow-kba beválasztott szereplők példaképekké nővik ki magukat, istentelen életvitellel és bibliai elveket lábbal tipró magatartással. Korunk „hősei” nemcsak a képernyőkről, hanem az újságok címlapjáról is ránk mosolyognak. A kibeszélő show-k a nemi identitászavarral küzdőknek előszeretettel adnak teret kora délután, amikor sok fiatal látja a műsorokat, nyíltan taglalnak homoszexuális, lesbikus, transzvesztita történeteket. Az erőszak mindennapos a főműsoridőkből is: a híradók minden kontroll nélkül adják adásba a lefejezések, véres terrorcselekmények sokkoló képeit – képileg ábrázolva nem romboló hatású ez a fiatalok, az érzékeny idegzetűek számára? A legdurvább képeket vagy csak késő esti kiadásban vagy egyáltalán nem kellene bemutatni!

Ezek azok a csatornák, amelyek minden átlag magyar háztartásban foghatók. A tematikus csatornák, amelyeken valami értékes fellelhető, mint a Spektrum, az Animal Planet, a komolyzenei, s az egyetlen magyar nyelvű vallási csatorna, a Pax tv csak drága előfizetői csomagban kapható. Tehát lényegesen kevesebb nézőhöz jut el, mint a kereskedelmi tévék.

A helyettük inkább újságot olvasni akaró polgár is zavarba ejtő kínálattal találja magát szemben az árusoknál. A bulvár-, a női, a pletykakalpok, a sztori-magazinok korunk hőseit, a sztárokat ünneplik. Nem kitalált példa: a betegségből felgyógyult szappanoperabeli színésznő a címlapon, alatta a cím: Legyőzte a halált. Csak nekem olyan rossz akusztikájú ez a fogalmazás? Én csak Egyvalakiről tudok, aki valóban legyőzte a halált...

Ma szinte nincs lap, amely horoszkóp nélkül „merne” megjelenni. A babonaság, a csillagjóslás, a minden tudományos alapot nélkülöző jóvendőmondás soha nem volt talán olyan népszerű, mint most! Feng

shui. Kínai csillagjegyek, szerencsehozó medálok, jóslás névből, számból, kelta fahoroszkóp...

Nem ragozom: a médiában misszióra, Isten evangéliumának hirdetésére van szükség. A misszió: nem lehetőség, amivel élni kell, hanem keresztyéni kötelességünk, küldetésünk, tőlünk számon kérhető felelősségünk!

Miért van szükség misszióra?

Mert a média mint a „negyedik hatalmi ág” hihetetlen embertömegeket ér el és befolyásol. A fiatalok – de minden generáció – gondolati formálódásában valamilyen szerepet betölt. Mi, keresztyén emberek arra vagyunk hivatva, hogy az evangéliumot megosszuk, hirdessük minden teremtménynek. Ehhez kiváló eszköz lehet a média. Szükség van misszióra, mert nagyon nagy a fogalmi zavar, a tudatlanság az alapvető erkölcsi értékek mentén. Misszióra van szükség, mert nagyon nagy az igény az emberekben az értékes, keresztyén tartalmú műsorok iránt! Nem igaz, hogy azért olyan a mai médiakínálat, mert erre és csak erre van igény! Misszióra van szükség a médiában, mert katasztrofális a magyar társadalom helyzete, az abortuszok, a drogliberalizáció, a fiatalkori megdöbbenően nagyszámú öngyilkosságok, a válság miatti elkeseredettség mind aggasztó jelenség. Ha van mondanivalónk, ellenvéleményünk, építő javaslatunk, akkor nem hallgathatunk. Vannak értékek, amelyeket mutatni tudunk. Nem állhatunk félre, nem maradhatunk némák, mint akik félnek, hogy lehurrogják őket, hogy rájuk úgysem kíváncsi senki.

Egyház a médiában

A Kossuth Rádióban kéthetenként sugározott *Evangélikus félóra* egy ilyen lehetőség, amely nem csupán arra hivatott, hogy a már egyházhhoz tartozó evangélikusokat informálja, életjelet adjon, hogy mi is történt, mi fog történni a két hét alatt, ha-

nem egy olyan 30 perc, amely az arra rezonáló lélekben megszólal. A telefonos visszajelzések bizonyítják: hallgatónk jelentős hányada nem is evangélikus! De szeretik, keresik, hallgatják a műsort! Állítják: nem felekezetet keresnek, hanem az Isten ígétjét, a keresztyén témákat, vonzó számukra az evangélikusság, lutheránus értékeinket pedig becsülik. Szintén erre vállalkozik a kezükben tartott magazin, a *Híd*: valami mást nyújtson. Nem egy sokadik színes magazin, hanem útmutatás, értékközvetítés. A horoszkóp-, bálványimádó, héroszgyártó, szexuális tanácsadó szerepet betöltő, tabudöntőgető sajtótengerben egy csepp. De ott van, mert mondanivalója van. Hőst, példaképet mutat: Krisztust. Nagy ritkán a médiában is teret kap az egyház, a hit, Krisztus. De többnyire csak

akkor, ha valami furcsa, botrányos felcímmel láthatják el. Néhány éve tavasszal egy film alaposan felkavarta a média állóvizét: A Passió. A média hetekig foglalkozott vele. Sajnos, sokan csak Mel Gibsonról és a film véres jeleneteiről beszéltek. De hiszem, hogy voltak világszerte, akik eljutottak az „értem történt!”-ig is. Előttem van az utolsó jelenet. A sír, benne a fehér leplek, már üresek. Fordul a kamera, és ott ül a két órán át véresre ostromozott, halálra kínzott, meggyötört testű Krisztus – épen. Indulásra készen. Török-szorító látvány. Él. Feltámadott. Mindaz, amit teszünk, általa nyer értelmet. És belőle kapunk erőt, mert másként nem menne. Legyen áldás minden missziói, evangéliumi üzenet hirdetőjén, hallgatóján, íróján, olvasóján!

● KÓHÁTI DOROTTYA

Kikerülnek innen, de nem mindegy, hogyan...

Lelkészi szolgálat a börtönökben

Fotó: Sebestyén Jenő

Először csak egy hónapra vállaltam el a börtönlelkészi szolgálatot, amit már kilenc éve végzek. Megdöbbentett, hogy a fogvatartottak mennyire nyitottak, és mennyire igénylik a lelkész munkáját. Az *intézet egyik emberi hangjaként* tekintenek rám. Kapcsolópontra jelentek számukra a világ felé, amelyből kiszakadtak. Bizalommal fordulnak hozzám, tudják, hogy titoktartási kötelezettségemet az intézmény tiszteletben tartja.

A börtönvilág torzító hatásától való megőrzésben nagy szerepe van annak, hogy a rájuk nehezedő pszichikai terheken könnyíthetnek. A család hiánya, az összezártság, az unalom, az elszemélytelenedés, a kiszolgáltatottság és a kudarcézés mind-mind hozzásegítik őket, hogy olvassák az ingyen kapott Bibliát. Ezzel a helyzettel nem szabad visszaélni, de tény, hogy a hit felé hajlók jobban viselik a körülményeket. A börtönben nem azért végzünk lelki munkát, hogy „megszerezzünk” valakit az

egyház számára; itt adni, segíteni kell. Ez a segítő szándék határozza meg a lelkigondozott és a lelkész kapcsolatát.

Ván, aki csak azért jön, hogy valahogy eltöltse az időt. Én örülök neki, nem firtatom a miert. Már az is jó, ha utána más jelent neki a lelkész és az istentisztelet, mint amikor csak hallomásból ismerte.

Nem biztos, hogy rögtön „aratni” is fogunk, a mi dolgunk a „vetés”.

Nem azt kell éreztetni velük, hogy bűnözők. Persze a bűnről való beszéd megkerülhetetlen, sokszor ők hozzák elő. Biztatom őket, hogy őrizték meg ember voltukat, és ugyanakkor felhívom a figyelmüket arra is, hogy a világi igazságszolgáltatással való szembenézés nem áll szemben azzal a ténnyel, hogy Isten kegyelmes. Akad olyan is, aki „örül”, hogy börtönben van, mert elmondása szerint élete legértelmesebb időszaka kezdődött el azzal, hogy itt Isten közelébe került.

Az emberekben sok előítélet van, de ne

felejtjük: az elítéltek nem maradnak örökre a börtönben, szabadulásuk után visszatérnek közénk. Nem mindegy tehát, hogyan viszonyulunk hozzájuk.

A fogvatartottak létszáma kb. 15 000 fő. A hozzátartozókat is figyelembe véve, tíz év alatt a magyar társadalom egy része érintett a büntetés-végrehajtásban. A szabadulók nyomán követését nem minden esetben tudjuk megoldani, pedig akkor dől el, milyen tartós a változás. Ekkor lenne nagy szerepe a helyi gyülekezeteknek, de a tapasztalat sajnos azt mutatja, hogy nehezen megy a beilleszkedés, befogadás. Ván, aki a szabadulás után is megmarad a hitben, de sokszor már az is eredmény, ha a bűnelkövetésről való véleménye módosul.

● JÁNOSA ATTILA

Egyházunkban hivatalosan négyen végeznek börtönlelkészi szolgálatot. Jánosa Attila Győrben, Aklan Béla Egerben, Bézák László és Vári Krisztina Budapesten szolgál.

A Magyar Testvéri Börtöntársaság szolgálata

Ökumenikus szervezet, melynek tagjai hívő emberek, akik önkéntes alapon vesznek részt a munkában.

Jelenleg közel 300 olyan munkatársunk van, akik az ország különböző börtöneiben végzik szolgálatukat, s további 100 fő, akik a börtönön kívüli munkákban vesznek részt.

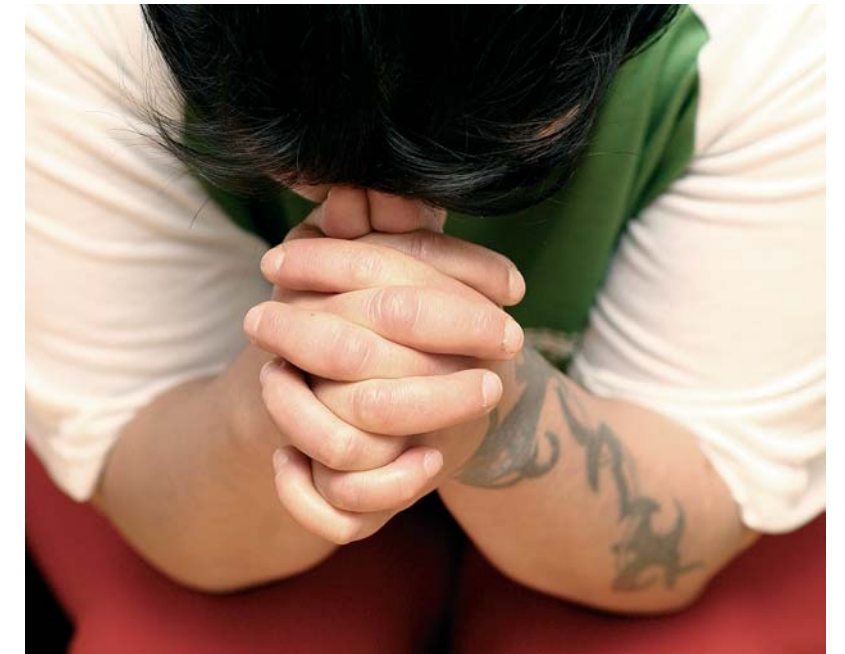
Évente többször is szervezünk tábort a fogvatartottak gyermekeinek. Karácsonykor a börtönben lévő szülő nevében ajándékot viszünk nekik. Az Angyalfa programot 1992 óta szervezzük.

Teológusok már az egyetemi évek alatt aktív résztvevői missziós munkáinknak. Konferenciákat, képzéseket tartunk. Részt veszünk a Nemzetközi Börtönmissziós Imahét szervezésében.

Terveink között szerepel az első magyarországi Prizma-ház létrehozása, ami a fiatalok elkövetők alternatív büntetés-végrehajtási intézete lehet, továbbá „félúti házak” létrehozása szabadulók számára.

Fontos programunknak tartjuk még a bűnelkövető által okozott kár helyreállítását munkáló „Zákeus-programot”. A 2009-es évben elindítjuk a Váci Börtönben a nemzetközi tapasztalatokon alapuló APAC-programot, mely egy olyan körlet kialakítása a börtönön belül, ami hatékonyan segíti elő a szabaduló visszatérését a családba és a társadalomba.

● Roszík Gábor

„Lekacagott szavak”

Krízishelyzet, családhiány, unalom, összezárttság, reménykedés, hazugságkényszer, segítségínség, elszemélytelenedés, kiszolgáltatottság, lelkiismeret-furdalás, betegség, kudarcérzet. Ezek akár csak egyikének is bekövetkezte földre terítheti a tisztos polgárt.

A börtönben pedig olyan emberek vannak, akiknél mindez egyszerre következik be. Aki pedig bajba került, hamarabb mondja ki a „Jaj, Istenem, segíts!”-et. Ez a fogvatartottak gyors vallásos érdeklődésének oka. A következmény: új tartalmat kapnak az egyébként lekacagott, megüresedett szavak.

L. A. fiatalos rájött, hogy rajta már csak az ISTEN segíthet, ha van. Szülei cserbenhagyták, nem látogatják, se csomag, se pénz. Kirendelt ügyvédjét még nem is látta. Volt cimboráinak hiába küldi ki a „kapcsolattartási” belegező nyomtatványt. Pedig csak egy jó kis balhéna indult, nem is tudta, hogy társánál fegyver van. De volt. És használta.

B. F. leült már három évet. Egyedül a KEGYELEM szabadíthatja meg, ha megkapja negyed kedvezményét. Csak egy kis lé kellett nekik, ugyan ki gondolta volna, hogy a sértett ellen fog állni azért a pár ezresért. Így aztán lett belőle csoportosan elkövetett testi sértés.

H. E. nem ismeri, csak az IGAZSÁG egyik oldalát. A sajátját. Ügyfeleinek ugyan nem mondott el mindent, de hát ők is utánanézhettek volna. Hát valamelyikük utánanézett, s lett belőle többrendbeli család. Pedig olyan ügyesen megcsavarta, soha nem hitte volna, hogy a teljes igazság ki fog derülni.

E. K. fiataloknál hiányzott a JÓZANSÁG. Egy pár rumoskóla és egy kis fű után akarta csak kocsiján hazavinni a diszkóból a részeg bandát. Néhány száz méter után lemeszelték. Piás vezetés, meg egy kis anyag is volt a verdában. Az elvonási tünetek miatt még remeg, de kap gyógyszert.

D. I. nem biztos, hogy a LELKIISMERET szót ismeri. Neki éjszakánként csak sötét, súlyos árnyalak ül a mellkasára, mindig sutyorog valamit, és nem hagyja aludni. Pedig ő nem akart az öreg néninek rosszat, csak egy kicsit meglökte, amire az hanyatt esett. Föltétlen szerezzek be szentelt vizet, és szenteljem be a zárkát, mert ez abban már mással is előfordult.

M. L. sikeres, büszke, rámenős üzletember volt. Jelentős önbecsüléssel és kemény munkával. Ellenben az ALÁZAT szót valószínűleg a hülyeség szinonimájaként ismerte csak. Orgazdaság miatt bebukott. Vállalkozása tönkrement. Zárkátársai nemi erőszakot követtek el ellene.

P. M. nagy kan lehetett. Jóképű is volt,

pénze is volt. A HŰSÉG szón csak mosolygott, mivel az köztudottan a férfiakra nem vonatkozik, csak az asszonynépre. Most azonban ott tart, hogy szabadulása után majd kitekeri ő annak a gazembernek a nyakát, tudniillik a barátját, aki nem átalott belefeküdni az ő hitvesi ágyába.

K. B. kemény és igazságos férfi lehetett. Űgyesen boldogult. Senkire ő nem volt rászorulva soha. Az IRGALOM kifejezés aligha hagyta el száját. Mígnem egy nap rádöbbsent, hogy se pénz, se pakk. Cigit is csak akkor szívhat, ha a zárkátársai adnak neki egy sodrásnyi dohányt. Amit meg is érdemel, hiszen hány meg hány szegény menekültnek segített átjutni a határon.

Z. C. rendületlenül bízott elévülhetetlen csinoságában. Azt nem hitte el, hogy a SZÉPSÉG nem csupán a test ápoltságát jelenti. Pár év alatt rendszeresen meg is rancosodott, fogai megritkultak. Elhízott és lógtak a mellei. Szeme olyan lett, mint az üres sivatag. Ha ment a lépcsőn, a férfi fogvatartottak már nem piszegettek utána. G. M. asszonyoságnak nem volt, aki kinn elmagyarázza, hogy mit jelent az ERKÖLCS. Hiszen ő csak lányoknak adott munkát, kenyeret (mint a régi szocik) egy bizonyos házban. Rettenetes, hogy ezt az ő jóságát némelyek jogtalan fogvatartásnak értelmezik, és büntetik. Miközben az útleveleiket is csak őrizte.

Folytathatnám a „lekacagott szavak” „megfagyását”. Néha már azt hiszem, hogy mindenkit egy időre síttrre kellene vágni, hogy aztán még időben megbecsüljék az üzenetet és a „papi szót”.

● BÍZIK LÁSZLÓ

A szenvedőben meglátni Krisztust

A kórházi lelkigondozók éves megbeszélésüket tartják a piliscsabai missziói konzultáción 2009. március 19-én.

Kiskunhalason, Békéscsabán, Miskolcon, Nyíregyházán és Budapesten több kórházban működik evangélikus kórházlelkészi szolgálat. Tartunk ökumenikus jellegű istentiszteletet, bibliórát, ahová felekezeten kívüli érdeklődők is jönnek. Van zenés foglalkozás, ahol közösségben beszélhetik meg az érintettek érzése-

ket, problémáikat. Mindenről lehet beszélni, ami csak felmerül. Gyermekek számára értékközvetítő foglalkozás is működik.

A legfontosabb mégis a személyes beszélgetés. Erre van a legnagyobb igénye a kórházban fekvő betegnél, hogy meghallgassák. Együttműködünk a kórházi személyzettel, ők is felhívják a figyelmet arra, hogy kinek lenne szüksége négy szemközti találkozásra, de kiderül az ilyen igény a foglalkozások alatt vagy az istentiszteletre hívogatás során is.

Van, aki a kórházban indul el hitben, és hazatérve bekapcsolódik egy helyi gyülekezetbe.

A Hospice-osztályon a hallgatás a legfontosabb, amikor valaki újra értékeli

„Beteg voltam és meglátogatatok.” (Mt 25,39)

az életét, megtalálja a hangsúlyokat, ha van még ideje, át is rendez dolgokat. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy legyen önkéntes látogatói kör, akiket segítünk képzéssel, esetmegbeszéléssel. Évente egyszer konferenciát is rendezünk számukra.

Tervünk egy internetes honlap létrehozása. Anyagaink már most hozzáférhetők a <http://www.lutheran.hu/z/honlapok/gyogyitoerintes> címen.

Balogh Éva – Budapest, Heinemann Ildikó – Budapest, Honti Irén – Kiskunhalas, Liptákné Gajdács Mária – Békéscsaba, Molnár József – Miskolc, Herpay Gábor – Nyíregyháza

A repülőtéri lelkészi szolgálat mottója: „Dona nobis pacem” („Adj nekünk békét!”)

Az utazóstatusz furcsa érzés ad az embernek, egy időre elszakad az otthonától. Gyakran hozzátartozók jönnek, akik vagy azért aggódnak, mert egy ideig nem láthatják szerettüket, vagy azért izgatottak, mert újra találkozhatnak. A találkozásokban és búcsúzásokban adhatunk segítséget. Megkeresnek bennünket az alkalmazottak is, hogy lelkiileg feltöltődve végezhesék munkájukat.

Lehetőség van keresztele, konfirmációra vagy esküvőre is. 2008 novemberétől a Ferihegy 1.-re költöttünk át, amíg az új kápolna fel nem épül. Jelenleg az utasoktól elzárt te-

rületen vagyunk, a terminálokon próbáljuk elérni őket.

Minél több olyan helyre van szükség, ahol megnyugvást találunk. Ehhez kívánunk segítséget adni a katolikus, a református és az evangélikus repülőtéri lelkész.

Ferihegyi szolgálatunk ilyen sziget volt, és lesz a jövőben is.

Az evangélikus lelkész hétfőn 13-16 óra és szerdán 9-16 óra között tart ügyeletet. Minden hónap 3. vasárnapján 16 órától pedig lelképásztori beszélgetésre van lehetőség.

● FISCHL VILMOS

Segítség alkoholbetegeknek

Szőlőtő Alapítvány

Az alapítvány alkoholbetegek gyógyulását elősegítő szolgálata 1991 óta, a rehabilitációs otthon pedig 2003 áprilisa óta működik. Az intézményben 25 férőhely van. A felvételi megállapodás öt évre szól. Fontos, hogy a jelentkezésben meglegyen az elhatározás az alkoholtól való teljes leszokásra.

Két fő tevékenység jellemzi rehabilitációs programunkat.

Lelki épülés: Minden napot Isten igéjével kezdünk és hálaadással zárunk. Ez azokra is pozitívan hat, akik nem keresztyén háttérből érkeztek.

Sok gondozottnak nemcsak az alkohol jelent gondot, hanem a személyiségzavarok, lelki terhek is.

A szenvedélybetegségből csak Krisztus segítségével lehet megszabadulni, ezért tudatosan törekszünk a hit mélyítésére és az abból fakadó keresztyén életvitel gyakorlására.

Foglalkoztatás: Államilag is finanszírozott szociális foglalkoztatás keretében biztosítjuk mindenkinek a neki legmegfelelőbb munkát, amelyért fizetés is jár. A legtöbbször a gyümölcsstermesztésben és -feldolgozásban dolgoznak, mások a konyhán vagy a ház körül tevékenykednek, kertet rendeznek, állatokat gondoznak, kenyeret sütnek. 2007-ben helyeztük üzembe azt a gépsort, mellyel száz százalékos gyümölcslevet állítunk elő. Terveink között szerepel egy gyümölcstároló hűtőház létesítése.

2008-ban csak egy evangélikus betegünk volt. A misszió szempontjából lényegte-

len, milyen háttérű gondozottakkal foglalkozunk, mégis célszerű lenne egyházunk tagjainak is segítségére lenni. Várjuk tehát gyülekezeteink és híveink érdeklődését a 06 75 352 244-es telefonszámon vagy e-mailen (szoloto@t-online.hu).

<http://szoloto.uw.hu>

A Középhalmi Misszió... ...története számokban:

1984 – Nobik Erzsébet (lelkész) és dr. Sárkány Angyal (orvos) vezetésével heti rendszerességgel tartanak „egyházi gyógyító” alkalmakat alkoholbetegeknek a szarvas-ótemplomi gyülekezetben. A résztvevő mentességet kap a kényszer-gyógykezelés alól.

1992 – A visszkapott középhalmi iskolát 64 férőhelyes konferenciaközponttá alakítják.

1992 óta évente három gyógyító konferenciát tartanak.

...alkalmai:

- gyógyító hetek 2009-ben: április 20–24. (Pécsvárad), július 14–19. (Szarvas), október 6–9. (Szarvas),
- nyáron csendeshét csonka- és nagycsaládoknak,

- hittanos tábor és gyermeknap,
- idősek hete – bentlakásos alkalom,
- gyermekek karácsonya,
- nagy ünnepeken úrvacsorai istentisztelet,
- minden kedden 16 órakor alkohol- és nikotinbetegek alkalma, lehetőség az egyéni beszélgetésre az ótemplomi gyülekezeti teremben.

...célja:

- az alkohol- és szenvedélybetegség megelőzése;
- a betegek felkutatása, gyógyítása, gondozása, rehabilitációja;
- a családterápia,
- az egészséges ifjúság lelki-testi nevelése,
- idősek gondozása.

SELMECZI LAJOS (lelkész)

Az alkoholbetegség csak egy a sokféle szenvedélybetegség közül, amelyet az egyre fokozódó gazdasági és erkölcsi válság még inkább erősít.

Nyolc évi tapasztalatom, hogy a segítségre szorulóknak csak akkor vesznek komolyan szavunkat, ha látják, átérezzük helyzetüket. Példa előttünk, *ahogyan Jézus fogadta a segítséget hozzá fordulókat: világosan rámutatott a bűnre és a bűnbe vivőre, de arra is, hogy az ember képtelen a maga erejéből szabadulni.*

Kegyelem, ha valaki megszabadul. De olyan is van, aki nem vigyáz, és visszaesik. Szeretettel várjuk egyházi vezetőink és a lelké-

szek részéről az érdeklődést felelős szolgálatunk iránt. Látogassák meg egyik csendeshetünket! Tartsunk konzultációt a lelkipásztori szolgálat és a gyógyító hetek közötti kölcsönös gyakorlati segítségéről!

DR. SÁRKÁNY ANGYAL (orvos)

Orvosként sok alkoholbeteggel találkozom. Az elsősegély után mindig felvettem nekik, hogy van szabadulási lehetőség, és sokan eljöttek a misszióba. Voltak segítőttem is, velük állandóan látogattuk a családokat, és ismertettük ezeknek a bentlakásos konferenciáknak az előnyeit. És a hír aztán terjedt tovább.

A legnehezebb a betegségtudatot kialakítani. Aki érintett, sokszor még önmaga előtt is titkolja, hogy függő lett.

A prevenció rendkívül fontos. Korábban gyakran előfordult, hogy a lelkész elhozta a hittanos gyerekeket egyik-másik bentlakásos konferenciánkra, s akkor a szülőknek is tartottunk egy-két napos találkozót. Ezeken elhangzott az igehirdetésben és az orvosi előadásban, hogy mennyire káros az alkohol.

Vannak munkatársak: lelkészek, gyülekezeti tagok, szabadult alkoholisták, de orvosok sajnos kevesen. Ebben az évben azonban már azt is látjuk, hogy nem hiába tartottuk a gyerekeknek a konferenciákat, mert közülük időközben többen felnőttek, és bekapcsolódtak segítőként a szolgálatunkba.

Tanyagondnoki szolgálat Középhalmon

ZÁTONYI JÁNOS

Rokkantnyugdíjas evangélikus lelkész vagyok, húsz éve kaptam infarktust. Mivel nyolc éve stagnál az állapotom, ezért az Ótemplomi Szeretetszolgálat keretein belül egy kollégámmal együtt tanyagondnoki szolgálatot végzünk. Házzól házzá járunk, és vallásra, nemre való tekintet nélkül igyekszünk a tanyasi ember életét megkönnyíteni. Bevisszük az orvoshoz, kiváltjuk a gyógyszert, vizet hozunk, fát vágunk, vagy ami éppen szükséges. Van, ahol az kell, hogy meghallgassuk az idős bácsit vagy nénit, mert hiába vannak gyerekei, azok csak hétfővégén látogatják. Kiváló lehetőség ez a misszióra.

Szolgálatunkat eleinte bizalmatlanul fogadták az emberek, mert elképzelhetetlennek tartották, hogy létezik ingyenes szolgáltatás – ez ugyanis állami normatívából működik.

A Középhalmi Misszióban tartunk istentiszteleteket. Ezeket korábban tíztizenketten voltak, de lassan már negyvenötvenen vagyunk. Vannak rendszeres hétközi áhítatok is, és erre sokan eljönnek a középhalmiak közül. Aki igényli, elhozzuk autóval.

Úgy gondolom, a jövőben nem lesz kevesebb a munkánk. Egyre több az idős ember, aki egyedül maradt, de nem hajlandó megválni a tanyájától, és sok kisgyermekes család költözik ki, mert nem tudják a városi megélhetést megfizetni.

Nagy ajándék számomra, hogy kaptam Istentől még annyi egészséget, hogy tudok autót vezetni, segíteni, és hogy emberekkel foglalkozhatom.

A györkönyi Szőlőtő Alapítvány és a szarvasi Középhalmi Misszió alkoholbeteg-mentő szolgálatot végez.

Kerek jubileumot ünnepel idén az Evangélikus Külmisziói Egyesület. Száz esztendővel ezelőtt, 1909 februárjában alakult meg jogelődje, a Magyarhoni Ágostai Hitvallású Evangélikus Misszióegyesület.

A centenárium alkalmából azonban arról is

átpillantja az egész földet (Zak 4,10), másképp ítéli meg a magyar világmiszió (world mission) megindulását. (...) Áldja meg a Misszió Ura missziói lelkületeket úgy, hogy a világmiszió ügye az egész Evangélikus Egyház ügyévé is váljon!"

Kunos Jenő szavai egyrészt józanságot

amely náluk rendelkezhető meg.

Az egyesület azonban nem csupán a múlt-
ra kíván emlékezni, hanem a címben meg-
fogalmazott gondolat szellemében ünne-
pel. Miközben a tegnaptól, az indulásból,
az elődök szolgálatából erőt merít és pél-
dát vesz, keresi a misszió végzésének mai,

Visszatekintés előrelátással

meg kell emlékeznie az egyesület tagja-
inak, hogy a kommunista diktatúra idején
hogyan tiltották be a külmiszió munkáját
hosszú évtizedekre. A 2009. február 22-én
tartott rendes évi EKME-közgyűlésen
Gáncs Péter püspök szellemesen – egy, a
mai ember számára jól érthető képpel élve
– „a hibernáció esztendeinek” nevezte
ezt az 1952–1999-ig eltelt időszakot.

A szemléletes kifejezés azonban utal arra
is, hogy ebből az állapotból fel lehet éb-
redni. Kelenföldön, 1991. szeptember 21-
én ugyanis ez történt. Ekkor alakult újjá az
az egyesület, amely most már az EKME új
nevet vette fel.

Az új szervezetet még köszönteni tudta
levélben az egykor – a finn és a magyar
missziói társaságok közös támogatásával –
Kínában szolgált misszionárius, Kunos
Jenő. Augusztus végén a következő sorok-
kal kívánta Isten áldását az újjáalakult
egyesület munkájára: „A kezdet, amit ma
megszettek, talán »kicsiny«, de az Úr; kinek szeme

sugároznak, másrészt komoly felelősségre
figyelmeztetnek. Az akkor már évtizedek
óta Amerikában élő és szolgáló misszi-
onárius szembeesíti a magyarországi evan-
gélikus testvéreket a „kicsinységükkel”,
korlátolt lehetőségeikkel. Ugyanakkor
szavai nyomatékossítják, hogy a kisebbségi
helyzet nem lehet kibúvó a küldetés alól:
a világmiszió ügyének az egész egyház
ügyévé kell válnia!

Merthogy a misszió eredményessége sem
emberi kézben van, Isten adhat kicsiny
kezdetből óriási áldást.

A centenáriumra egy könyv megjelenteté-
sével is emlékezik a Külmisziói Egyesü-
let, amelyet Brebovsky Gyula tisztelet-
beli elnök állított össze számos dokumen-
tum, illetve Anne-Marie Kool *Az Úr cso-
dásan működik* című, nyomtatásban is meg-
jelent doktori disszertációja felhasználásá-
val. Akit bővebben érdekel a külmiszió
története és jelene, annak bátran ajánlja
az EKME ezt a szép kivitelű könyvet,

modern útjait. A július 5–8. között meg-
rendezendő nyári konferencia meghívott
külföldi és hazai előadói erről szólnak: ho-
gyan fogalmazható meg, tehető „fogyasz-
thatóvá” az evangélium üzenete a jelen ér-
tékvesztett, vagy – az idén 150 éves Finn
Missziói Társaság jubileumi kongresszu-
sának jelzőjével élve – zűrzavaros világban.
A piliscsabai együttlét címe egyben misz-
siói látást is tükröz: *Hitünk és Isten lehetősé-
gei*.

Ősszel kerül sor a százéves évforduló ün-
nepélyes keretek közt való megünne-
pülésére. Október 9-én tudományos konfe-
rencia lesz a Deák téren, amely a külmisz-
zió jövőjével foglalkozik. Ehhez az alka-
lomhoz kapcsolódik aznap egy tárlat meg-
nyitása az Országos Múzeumban. Más-
nap, október 10-én, az országos evange-
lizáció résztvevőinek mutatja be mai szol-
gálatait a jubiláló egyesület.

Mindezek az ünnepi alkalmak azonban
egy célt szolgálnak: emlékeztetnek az
egész egyház, benne minden hívő ember
missziói felelősségére. Ezt is látni kell!
A kapott talentumokat egyszer számon
kéri rajtunk az Úr. Élünk és szolgálunk
tehát „előrelátással”!

• B. PINTÉR MÁRTA
Az EKME lelkes elnöke

KIE – misszió a fiatalok közt A Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület szolgálata

A KIE tipikusan az a szervezet, amely elsődlegesen misszióciállal jött létre.

A klasz-
szikusnak számító történet sokak előtt is-
mert a londoni padlásszobáról, ahol
George Williams kereskedősegéd Bibliája
köré gyűjtötte az Isten Igéjére szomjazó
fiatalembereket, akiknek lelki éhségét az
akkori angol hivatalos egyház nem tudta
kielégíteni. S hogy ez az éhség mekkora
volt, bizonyítja, hogy alig pár évre rá, 1855-
ben Párizsban, a Világkiállítás alkalmával
már a KIE Világszövetséget alapították
meg az ősök. S itt fogalmazták meg az első
alapszabályt, az úgynevezett Párizsi Ala-
pot. Ez azóta is világszerte a KIE mozgal-
mak alapdokumentuma: „*A Keresztyén
Ifjúsági Egyesület célja; egy közösségbe gyűjteni
azokat a fiatalokat, akik Jézus Krisztust Meg-
váltójuknak és Istenüknek tartják a Szentírás
szerint. Az Ő tanítványai akarnak lenni hitük-*

*ben és életükben, és az Ő országát terjesztik a
fiatalok között.*” (Párizsi Alap, 1855)

A világ azonban változott, s nem mindig a
jó irányba. Napjainkban ennek a folyamat-
nak vagyunk tanúi és részesei is egyben. A
KIE Világszövetség 6. Nagygyűlésén Kam-
palában, mintegy a Párizsi Alap átértel-
mezéseként fogadták el a Kampalmai Alap-
elveket. Itt már a misszió mint küldetés
meg sem említették. A Kampalmai Alap-
elvek egyfajta korszerűvé lenni akarás je-
gyében teljesen szociális irányba vitte el a
KIE munkáját. Elfelejtve azt, hogy a kör-
nyezet, a társadalom és a külvilág iránti
keresztyén felelősség éppen a megélt
Krisztushitből fakad, nélküle viszont csu-
pán csak izdagságszagú erőlködés. Ezen a
folyamaton próbált segíteni a 14. Világ-
gyűlés határozata (Challenge 21), amely-
ben újra bekerült a prioritások közé: „*Jézus
Krisztus evangéliumát terjeszteni, az egyének lel-
ki, szellemi és fizikai jólétéért és a közösségek tel-
jességéért munkálkodni.*”

A Magyarországi Keresztyén
Ifjúsági Egyesületben azon-
ban másként gondolkodunk. Talán azért is, mert az
újraindulástól kezdve part-
neri kapcsolatot ápolunk a
német KIE, a CVJM-
Westbund regionális szerve-
zetével. Németországban a
KIE tagja az Evangéliumi
Aliansznak is. Munkája,
szellemisége ma is elsősor-
ban missziói indíttatású.
Gondolkodásunk, tervezé-
sünk akörül forog: hogyan
tudnánk minél több fiatal-
t elérni, megszólítani az evan-
géliummal. S a KIE sajátos

eszközeit ehhez igazítva használjuk fel.
Sokat gazdagodtunk például a Tén Sing-
mozgalom színre lépésével. Ezzel a mun-
kaággal éppen a perifériára szorult fiata-
lokat értük el – sikeresen. Ilyen munkánk
most a Tappancs is, amely a hagyományos
cserkész munka átdolgozása, a keresztyén
misszió azonban erőteljesebben érvénye-
sül benne. A KIE-Kávéház sem valamiféle
keresztyén büfé, hanem a különböző mű-
vészeti ágak iránt érdeklődők megszólí-
tása. Kávéház, ahol áhítat van, s ahol
Isten szólítja meg a betérőket. Minde-
mellett mindig volt a KIE-ben missziói
munkaprogram, kezdetben „komman-
dót” hoztunk létre a meglévő csoportok
erősítésére, új csoportok elindítására. En-
nek a helyére lépett most a KIE-Karaván,
amelynek most lesz éppen „bevetése”
Kiskunhalason. De évről évre visszatérő
rendezvényünk a KIE-csendeshétvége
szeptemberben, és novemberben a KIE
bibliai hete. Kapcsolatban állunk a német
KIE Berlinben működő Missio Center in-
tézmenyével, ahol évente egy magyar fi-
atal részeseül két féléves képzésben. A
képzés elméleti és gyakorlati, a hallgatók
végeznek például nagyvárosi utcai misszi-
ót is.

Ha missziókat földnánk, önmagunkat
adnánk föl. Az a KIE már nem lenne töb-
bé KIE... • LUPTÁK GYÖRGY

BÁLINT JÓZSEFNÉ hűséges munkatársa az 1993 óta hazánkban működő Evangélikus Rádiómisszió, mely 1998 óta a Missziói Központban működik.

Gyöngyi, mi készítetted arra, hogy ki lépj?

Tavaly a nyári szabadságom utolsó napján rosszul lett a férjem. Hirtelen szívhalál. A 25 perces újraélesztés után jó esély volt

tünk. Eleinte sokat görcsöltem azon, hogy újra a régi legyem. De rá kellett jönnöm: nem ez a dolgom. Minden reggel imádkoztunk, először csak én, aztán együtt: „Uram, mutasd meg, ki vagyok, és mi a terved velem!” És Isten elkezdett felépíteni egy új embert.

Közben miben formált leginkább az Úr?
Miközben végigbögtem éjszakákat, mégis azt éreztem, Isten velem van.

üde szolgálattevőt kíván, és ezzel a tulajdonsággal egyelőre nem rendelkezem. Az, hogy irodavezető voltam a Missziói Központban, kicsit fáj, mert nem így terveztem a folytatást.

Felkészültem arra, hogy Pécelen nem talállok munkát. Váratlanul ért, hogy megkerestek az Ébredés Alapítványtól, és felajánlottak egy négyórás – adminisztrátor, könyvesbolti eladó – állást. Rövid, imádkozással töltött idő után egyértelművé vált, ott a helyem.

Mire emlékszel vissza szívesen a rádiómissziós éveidből?

Hálás szívvel gondolok vissza az itt töltött hosszú időre. Örömmel végeztem az adminisztratív feladatokat, de a központ tartalmi munkáit is, pl. a *Híd* magazinnal kapcsolatos tennivalókat, a kazettakészítést, a rádióműsorokban egy-egy gondolat továbbadását vagy a Kossuth-félórák utáni telefonügyeletet...

Van-e olyan ige, ami kísér?

Az Útmutató igéje a férjem szívhalála napján, azt hiszem, életem végéig bennem marad: „*Nagy irgalmaddal mégsem semmisített meg őket.*” (Neh 9,31)

Az ige napi erőforrás, ami biztosít Isten szeretetéről, nyugalmat és békeséget ad. S szeretném még kiemelni, hogy különbség van Isten akarata és engedélye között. A halál és a betegség eredetileg nem szerepelt az isteni projektben. Istenhez nagyon közel hozott az a felismerés, hogy ami velünk történt, nem az *ő akarata* volt, de meg kellett valamiért *engednie*. Talán a transzcendens csatamezőn úgy álltak a dolgok, hogy a mi életünket kellett próbára tenni az Úr győzelme érdekében. Keresztül fog vinni rajta, és egyszer az értelmét is meglátjuk.

Boldog vagy?

Igen, mindezek ellenére boldog embernek tartom magam.

A boldogság nem az, hogy rendben mennek a dolgok, hanem hogy a helyemen vagyok... ● HULEJ ENKÓ

Isten megengedte

Beszélgetés a Missziói Központ volt irodavezetőjével férje betegségéről

A köszönet és búcsúzás alkalmá 2009. március 30-án: Bálint Józsefné Gyöngyi és a Missziói Központ néhány egykori és jelenlegi munkatársa.

arra, hogy az agyi oxigénhiány következtében életképtelen bábuvá válik.

Hálásan számolhatok be nyolc hónap után arról, hogy a férjem önellátó, kommunikáló, jó kedélyű ember. A betegség nyoma, hogy a rövid távú memóriaközpontja sérült, ezért öt-tíz percekre nem tud visszaemlékezni.

Nem úgy tekintek rá, mintha a negyedik gyerekem lenne, hanem igyekszem őt – és ez nem is nehéz! – férjként és férfiként kezelni, és úgy felépíteni a személyiségét, hogy amire képes, azért a felelősséget, ha apránként is, de vegye vissza.

Új személyisége van? Nem a régi?

Van személyisége – már ennek örülhe-

Félünk a próbáktól. Válljuk ugyan, hogy átsegít az Úr, és minden a javunkra van, de ha ezt gyakorlati módon kell megélni, az nagyon kemény. Isten azonban tényleg megerősített.

Ennek hasznát veszem a gyülekezetben. Most, hogy *kipróbált ember lettem*, könnyebben nyílnak a kapuk olyanok felé, akik nyomorúságban sínylődnek. Hitelesebb a szó, hitelesebb az ige.

Említettük a gyülekezeti és a missziói központbeli munkádat. Most mivel foglalkozol?

A gyülekezeti szolgálathoz a válságos időkben is megkaptam az erőt. Egyedül a gyerekmunka esik nehezemre, mert az

Tanulságok

a misszió történetéből

Afenti cím rendkívül provokatív. Nézőpont kérdése, hogy hogyan, milyen szemszögből és milyen módszerekkel értelmezzük a misszió történetét; nézőpont kérdése az is, hogy

A felmenők hite ugyanolyan fontos, mint a legfiatalabb nemzedéké.

egyáltalán mit tekintünk missziónak. Nézőpontok határozzák meg a tanulságok megfogalmazását is.

Frappánsan fogalmazva a missziót az egyház, a keresztyén ember, a keresztyénség önmegújulásának gyakorlati megnyilvánulásaként tekinthetjük. Az önmegújulás a ki vagyok, kik vagyunk kérdéssel kezdődik. Ebből következik az egyháznak a világban, a Föld nevű bolygón betöltendő helyéről és szerepéről szóló kérdése. Az egyháztörténelem ilyen értelemben mindig missziótörténelem is. A visszatekintés egyik nagy tanulsága éppen ennek az elválaszthatatlanságnak a tudatosítása: az egyház, az ember Istennel való kapcsolatának értelmezése, és ennek a társadalomban való konkrét megnyilvánulása.

Ennek a szemléletnek megfelelően az alábbiakban néhány gondolatébresztő tanulság kerül terítékre:

– A keresztyén vallás nem terjeszkedő vallás. A keresztyénség terjeszkedése nem jelölhető be földrajzi térképeken, és egyes területeken való erőteljes megjelenése is törekény marad. Nem szilárdítható meg, hiszen a keresztyén hit emberekre biza-

tott, az emberek pedig változnak. A keresztyénség átörökítése úgy működik, mint minden más örökség: a következő nemzedék csak akkor értékeli, ha felfedezi annak értékét; ha az örökségnek helye kerül az új tulajdonosnál. Ebben a tanulságban bujkál a *semper reformanda* (az egyház mindig megújulásra szorul) elv.

– Értelmetlen keresztyén gravitációs központokat bejelölni a térképen. Manapság tanulmányok sokasága foglalkozik a jelenséggel, amely szerint a keresztyénség súlypontja Európáról Afrikára, de mindenképpen az északi féltekéről a délre tevődött át. Valóban a Föld déli féltekén jelenleg számosabbak és nagyobbak a keresztyén egyházak. Ennek a jelenségnek a jelentősége azonban nem a számbeliségben áll.

– A keresztyénség értelmezési és megjelenítési formái végtelenek. A fentebb említett dinamizmussal értelmezhető a keresztyénség alkalmazhatóságának rugalmassága. Minden helyzetre és élethelyzetre számtalan módon lefordítható. A keresztyénség a végtelenségig fordítható.

– A kommunikáció az egyház ereje. Az egyház kommunikációjának értékelése állandó feladat. Hogyan szólunk ahhoz a társadalomhoz, amelyben élünk? Hogyan szólítunk meg embereket?

Miről beszélünk? Az, hogy az egyház konkrétan milyen témákkal foglalkozik, választási lehetőség. A keresztyénség gyakorlati megélése közösségi és egyéni döntéseken alapul. Egy adott társadalomban, világban élve újra meg újra döntenünk kell

arról, hogy miről beszélünk többet, és miről egyáltalán nem. A jelen gazdasági válság is választás elé állítja az egyházat. Foglalkozunk-e a válsággal vagy sem? Ha igen, hogyan? Ha nem, miért nem?

– A keresztyénség és a politika viszonya újra meg újra értelmezésre szorul. A misszió az egyház, a keresztyénség világban való helyéről és szerepéről szól. Ebben a közegben különböző erők versengenek egymással. Erő és erőszak egymástól való függetlenítése is misszió.

Az egyház missziótörténetének tanulmányozásából nyilvánvalóvá válik, hogy a keresztyén hit mindig történelmi. A felmenők hite ugyanolyan fontos, mint a legfiatalabb nemzedéké. Isten az ember számára oly fontos tér- és időbeliségben járja útját teremtményeivel, ugyanakkor a keresztyén hit mindig nemzedékek közötti marad. Krisztus teste, az egyház, mind térben, mind időben magában foglalja mindazt, ami eddig volt. A keresztyénség, az emberiség történelmének teljességével együtt vagyunk ma Krisztus egyháza. Történelmünk tanít. Annak függvényében, hogy hol helyezkedünk el, különbözőképpen látjuk magunkat, múltunkat. A legfontosabb azonban azt tudatosítani, hogy Krisztus követőiként itt és most vagyunk részei az „isteni eseményeknek”, és Krisztus követése aktív, kreatív életet jelent.

● DR. NAGY DOROTTYA

A szerző evangélikus lelkész Hollandiában. Az utrechti egyetemen vallástudományokkal és a missziológiával foglalkozik.

„...tanúim lesztek...”

A misszió bibliai alapjai

Az Újszövetség egyházra vonatkozó, gyakran képes, szimbolikus, metaforikus kinyilatkoztatásának esszenciáját eleink négy attribútummal fejezték ki. Velük együtt valljuk a Nicea-konstantinápolyi Hitvallás megfogalmazásában: hiszem az „egy, szent, egycetemes és apostoli egyházat”. Van tehát egy, az emberi szem előtt rejtett, időt és teret átfogó láthatatlan egyház, amely csak hitben ragadható meg, s ez az, amelyről Jézus úgy beszél, mint a sajátjáról, amit Ő épít fel (Mt 16,18). Minden idők konkrét gyülekezetei erről a láthatatlan egyházzal adnak jelet, amennyiben berendezkedésük vezérelve az egység, a szentség, az egyetemesség és az apostoliság. Amikor a misszió bibliai alapjait keressük, akkor az egyház egyetemességét érintjük, majd pedig behatóbban az egyház apostoliságának kérdésével foglalkozunk.

Az egyház egyetemességén annak befogadó erejét, felvevő képességét értjük. Krisztus megváltó műve az egész embervilágra kihat. Isten Igéje az egész világnak szól. Az Ő megváltó akaratának senki sem szabhat határt. Isten minden emberre – időre, térre, kultúrára való tekintet nélkül – igényt tart, nemcsak teremtő, de megváltó jogán is. Népe, ha megéri Urának igényét, teljes nyitottságot és befogadást tanúsít.

Az egyház apostolisága pedig már azt jelenti, hogy Krisztus teret és időt átfogó szolgálatában maga is részesedik. Az egyház Krisztus szolgáló eszköze a teljes világ, a teljes ember megváltásának. Apostolisága az odaadásban, küldetésben, misszióban, aktív kifelé irányuló mozgásban nyilvánul meg.

Ha az egyház apostoliságának gyökereig akarunk eljutni, akkor Jézus Krisztusig kell visszamennünk. Jézus az Isten küldöttenek vallotta magát. A húsvéti hit pedig a Feltámadottnak Isten e világba küldött Feltámadottnak és Fiát ismerte fel. Jézust a Zsid 3,1 *apostolnak* nevezi.

Jézus még halála előtt kiküldi tanítványait. „Menjete el, és hirdessétek: elközelített a mennyek országa! Gyógyítsatok meg betegeket, támasszátok fel halottakat, tisztítsatok meg leprásokat, űzzétek ki ördögöket!” (Mt 10,7–8). Ez az „előmisszió” felkészíti a tanítványokat arra, hogy szolgálatuk során élet-, ember- és isteneleneles erővel kell szembeállniuk. Nemcsak találkoznak ilyen erővel, de sokszor maga az evangélium hívja azokat elő. Jézus szavai és a tanítványok tapasztalatai a misszió szellemi síkon zajló *offenzív küzdelmi jellegére* utalnak. A *harci* jelleg kap hangsúlyt a hetven tanítvány kiküldésekor is: „Menjete el! Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé” (Lk 10,3). De bármilyen ádáz legyen is a küzdelem, a küldött a *szelidség* lelki alapjáról nem térhet le.

Joggal feltételezhető tehát, hogy amikor Jézus a tanítványoknak a titulust adja, az *apostol* szó tartalma túlmegy a vallásos jelentésen, és felveszi a jogi jelentést is (követ, meghatalmazott, a kiküldő teljhatalmú megbízottja és helyettese), s ezzel a missziói feladatnak krisztológiai hangsúlyt ad. De még ezen is túlmegy, és kiegészül a katonai jelentéssel (metaforikus értelemben), ami a missziói szolgálat pneumatológiai aspektusára utal. Ez utóbbinál az *apostelló* ige a hadiflotta *hadba küldését* jelenti. Az *apostolosz* a tapasztalt vezető harcos, a hajó parancsnoka (pl. hárompárvezős hajóknál trierarches). Számukra csupán a csata fő stratégiai irányát szabták meg. A taktikai részletekben, felkészültségük miatt, bizalomból önállóságot kaptak. A csata előtt az *apostoleusz* (a felszerelésért felelős tisztségviselő, számuk Athénban tíz) átadta az állami tulajdont képező hajófelszereléseket. Az apostol az át-

Isten minden emberre – időre, térre, kultúrára való tekintet nélkül – igényt tart, nemcsak teremtő, de megváltó jogán is.

adott felszerelésekért anyagi (leltári), jogi és erkölcsi felelősséggel tartozott.

A keresztyén misszió elindulása és sikere, valamint az újszerű kereszteselési gyakorlat fenomenológiailag és történetileg indokolhatatlan és megmagyarázhatatlan lenne Jézus Krisztus feltámadása utáni *epifániája* (megjelenése) nélkül. Minden evangélium beszámol Jézusnak a 11 tanítvány körében történt megjelenéséről, melynek során megbízást, felhatalmazást és stratégiát adott számukra. Ez a végérvényes missziói parancs.

A *stratégiai irányvonal* világos. Az evangélium hirdetése (Mk 16,15); tanítványtétel (kereszteselés előtti tanítással, kereszteseléssel és kereszteselés utáni tanítással) (Mt 28,18–20); megtérésről, bűnbánatról

szóló és arra indító prédikáció, Krisztusról való tanúskodás (Lk 24,47–48). Az üzenet tartalma tehát kiegészül az „előmissziók” üzenetéhez képest Jézus működéséről, haláláról és feltámadásáról szóló tanúskodással, valamint a megdicsőüléséről és visszajöveteléről szóló predikátummal. Jézus a győzelemhez szükséges „felszerelést”, *municiót* is meghatározza és megígéri. Ez nem más, mint a Szentlélekben adatott mennyi erő (Lk 24,49; ApCsel 1,8).

Ez az esemény, amelynek során Jézus nagy missziói parancsa és felhatalmazása elhangzott, jogi alapot szolgáltatott az ősegyház szemében a tanítványok exkluzív missziói, azaz apostoli szolgálatához. (Nem indokolatlanul kérdéses sokáig Pál szolgálata és az egyházban betöltött szerepe.)

Az *apostolok cselekedeteiről* szóló könyv először a *munició átvételéről* számol be (ApCsel 2,1–36). Az ígéret beteljesült. Vettek erőt, miután a Szent Lélek eljött rájuk. Ezután következnek a *„haditudósítások”*. Az evangélium az apostolok tanúskodása nyomán betör mind a vallásos zsidó, mind a pogány világba. Úgy, ahogy Jézus megígérte. Először – főleg Péter és János szolgálata nyomán – Jeruzsálemben és Júdeában, majd egy diakónus, Fülöp által Samáriában, majd pedig egy Saul nevű zsidó inkvizítor elhívása és megtérése után Szíriától (Antióchia) egészen Rómáig, a világ akkori központjáig. Betör családokba, betör börtönökbe, betör kultuszokba. A győzelem jeleként itt is, ott is *gyülekezetek születnek*. Az ősegyház missziói tevékeny-

sége mélyen beágyazódik a *helyi* gyülekezetek életébe. De minden regionális küzdelem, öröm és vívódás az *egész* egyház ügye is. Ezt mutatja az első apostoli zsinat (ApCsel 15).

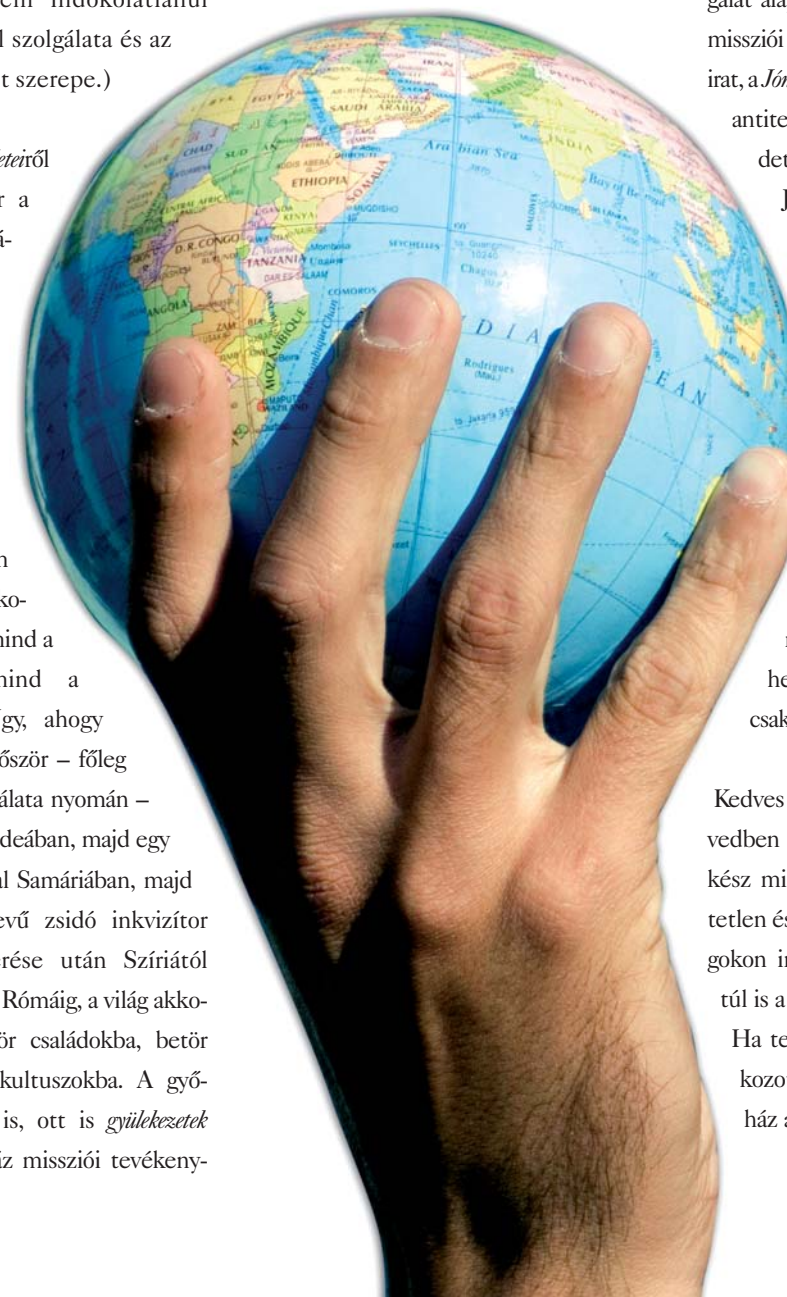
Az *újszövetségi levelek* a missziói munka történeti dokumentumai és teológiai gyümölcsei. Bizonyítják azt a szeretetet, hűséget és felelősséget, amit az apostolok Isten üdvözítő akarata és gyarapodó népe iránt tanúsítottak. Megkapó az is, ahogyan szívükön viselik a misszió jövőjét, ahogy felkészítik a munkatársakat, s ahogyan életük vége felé átadják szolgálatukat a következő generációnak (2Tim 4,1–8).

Az Újszövetség nem ad módszertant a missziói szolgálatra nézve. Néhány alapvető találatunk csupán. Mert a misszióban a *Lélek vezetésére* kell hagyatkozni. A Lélek által van támogatólag együtt az élő Jézus Krisztus a hűséges tanítványokkal „*minden napon a világ végéig*” (Mt 28,20b). A Lélek ruhazza fel a szükséges *kegyelmi ajándékokkal* a missziói szolgálatot (Ef 4,11). Általa lehetséges, hogy az örök üzenet mindenkor és mindenütt *korszerű akcentussal*, ugyanakkor *megújító erővel* szólaljon meg.

Az egyház apostoliságából sarjadó keresztyén misszió új jelenség. Sem intertestamentális, sem ószövetségi előkészítését nem találjuk. Az ószövetségi prófétai szolgálat alapvetően különbözik az apostoli, a missziói tevékenységtől. Csupán egyetlen irat, a *Jónás könyve* értékesíthető teológiailag, antitetikus megközelítésben. Jónás küldetése Ninivébe missziói karakterű. Jónás magatartása azonban a „belterjes”, olykor nacionalista zsidó mentalitás mintája. A kis gúnyirat ennek a szellemiségnek a leleplezésére hivatott. Ugyanakkor görbe tükröt tart az olyan gyülekezet elé, amely figyelmen kívül hagyja Krisztustól kapott missziói küldetését, s így szinte csak magának él. Az egyház soha nem tekinthet a misszióra úgy, mint csupán egy lehetséges „díszítőelemre”, hanem csak úgy, mint a létét igazoló feladatra.

Kedves Olvasó! Ha hit által Krisztus a szívedben él, akkor beszélj Róla! Arról, aki kész minden ember életét új, rendíthetetlen és örök alapra helyezni. Mert válságokon innen, válságokban és válságokon túl is a világnak Krisztusra van szüksége. Ha teszed ezt, akkor nemcsak ajándékozottja, de munkálója is leszel az egyház apostoliságának.

● LÁZÁR ATTILA

Isten szeretetének ünnepe

Klaus Douglass német evangélikus lelkész neve különösen is két nagy sikerű könyve miatt ismerős sokak számára hazánkban. Az *Új reformáció és az Isten szeretetének ünnepe* című munkáiban egyházépítő tanácsait adja közre. Tetteit saját gyülekezeti munkája hitelesíti: az Andreasmegye aktív tagjainak száma – a közöttük végzett 17 évi szolgálata során – húsz-harminc főről kétezer-négy-százra nőtt.

Az idézetek forrása: Klaus Douglass: Isten szeretetének ünnepe – Az istentisztelet mai formáiról, Luther Kiadó, Budapest, 2008

A mai napig sem tudtam ellentmondást felfedezni az Istennek tetszés és az emberközelség kritériumai között. Éppen ezért: az Istennek tetsző istentiszteletnek nem kellene-e figyelembe venni az emberközelség követelményét is?

Minden jelentős egyházi hagyomány egykor újításként kezdődött.

Luther, Wesley és a többi reformátor új és időszzerű istentiszteleteket vezettek be. Ezeknek az embereknek a ténylegesen megőrzendő hagyatéka a tanításukban van, nem pedig az általuk kiválasztott formákban.

Ne azokhoz alakítsa az istentiszteletet, akik ott vannak, hanem akiknek el kellene jönniük!

Nekem olyan ez az egész, mintha először meg kellene tanulnom valamiféle idegen nyelvet ahhoz, hogy a ti Istenetekkel ünnepehessek.

Az istentiszteletnek kedvet kell ébresztenie a hithez.

Könnyebb megváltoztatni egy gyülekezet teológiai beállítottságát, mint az istentiszteletet meghatározó zenei stílust.

Amikor kitiltjuk a modern zenét templomainkból, a mai emberek jelentős részét elszigeteljük az evangéliumtól.

A szép, régi énekek egyszer mind újak voltak, és akkoriban éppen annyi vitát váltott ki a bevezetésük, mint ma a modern énekek bevezetése.

A tény, hogy sokan vannak, önmagában még nem tekinthető sikernek. A gyülekezetépítésnek mindig az kell legyen a célja, hogy az embereket Krisztushoz vezesse. Az egyházzsuzónak is alá kell vetnie magát ennek a kritériumnak, hogy vajon ezt a célt szolgálja-e. A koncertközösség a prédikáció közönségéhez hasonlóan még nem jelent élő gyülekezetet. Ez nemcsak a komoly, hanem a könnyűzenére is vonatkozik.

Isten előtt csak az számít, hogy az éneklésünk és a zenénk igaz és szívből jövő.

A kultúrkeresztységnek nem sok köze van a biblikus hithez.

Az Istenrel való közösségünk révén kerülhetünk közelebb egymáshoz is.

A keresztység üzenetének kihagyhatatlan része, hogy az ember bűnös. A bűn az ember legfőbb baja.

Amit nem mondunk ki, azt nem is lehet meggyógyítani. Nincs terápia diagnózis nélkül.

Az új életet csak a régiért cserébe kaphatjuk meg.

A Tízparancsolat valójában a tíz nagy emberi szabadságot tartalmazza.

Isten szeretetének fényében ismerik fel az emberek bűneiket – nem pedig fordítva.

Gyülekezeteink túlélése nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e kialakítani a dicseret kultúráját.

Ha valaki Istent csak véletlenszerűen dicseri, egy idő után már véletlenül sem fogja ezt tenni.

Mindannyian szenvedtünk már olyan prédikációktól, amelyek ugyan kétségtelenül korrektek, de borzasztóan unalmasak voltak.

Nem értem, hogy a rosszul prédikáló lelkészek miért prédikálhatnak még mindig gyakrabban, mint a jól prédikáló laikusok?

Egy igaz állítás könnyen átalakulhat hazugsággá, ha belefoglalják egy merev hitvallásba.

Nem éppen lelki érettségre utal, ha személyes hitvallásban évek során át semmi sem változik.

Áldást kapni és áldást adni – egyetlen érem két oldala.

Egymás kölcsönös megáldásának éppolyan magától értetődőnek kellene lennie, mint a közös imádságnak.

A pénz önmagában véve semleges, de „önmagában vett” pénz nem létezik.

Aki másokat untat, ezzel bűnt követ el – különösen, ha az istentiszteleten teszi ezt.

Nem a liturgia aláírása a cél, hanem az, hogy a modern ember számára követhető legyen.

Romboló hatású tendencia, hogy a keresztelés ma már nem a gyülekezet, hanem a család ünnepe.

A prédikáció lényegét nem a formában, hanem kifejtett hatásában kell keresnünk.

Könyvajánló

Bill Hybels: Légy bátor, és vezess! Új Remény Alapítvány (4001 Debrecen, Pf. 281.)

„Túl sok forog kockán ahhoz, hogy ne a legtöbbet hozd ki vezetői lelki ajándékokból” – állítja a szerző, aki harminc év vezetői tapasztalatait, győzelmait és kudarcait osztja meg az olvasókkal. Elsősorban azokhoz szól, akiknek fontosak a templomba nem járó emberek, akik Krisztus teljesen odaszánt követőiként, adottságaikat mozgósítva szeretnének a missziói parancsnak engedelmessé válni.

Pásztor János: Misszió a XXI. században, A szerző kiadása, Velence, 2000

Az élet, a „város” dolgaiért való felelősségünk megélésének egyik eleme a határozott világosságterjesztés: *hirdetni* Isten jó és tökéletes akaratát. A másik pedig ugyanennek a közösségen belül való *megélése*, ami sóként vagy kovászként hat az egész társadalomra. Ha ezt teszi az egyház, újra megvalósul Ezékiel látomása: az élet vize folyóként árad ki a templomból és életet fakaszt partja mellett mindenütt.

Dr. Kovács György – Kerekes Szabolcs: Gyülekezetek alapítása Magyarországon, TBL Magyarország Alapítvány, Budapest, 2006

Ez a könyv a rendszerváltás óta alakult több mint négyszáz új magyarországi gyülekezet missziói munkáinak tapasztalatait felhasználva íródott a gyülekezetalapítás folyamatáról, kulcselemeiről, ötletgazdag, az emberek tényleges szükségleteire válaszoló evangelizációs formákról. Alapelveket, tanácsokat, módszertani segítséget nyújt.

Leslie Newbigin: Evangélium a pluralista társadalomban, Harmat Kiadó, Budapest, 2006 (1114 Budapest, Bukarest u. 3.)

Az evangélium nem csak napjainkban, hanem minden időben pluralista kultúrában hangzik el. Az emberek előzetes feltevése Krisztusról többnyire nem kapcsolópon-tot, inkább akadályt jelent. Newbigin nem téveszti össze a missziót a keresztény kultúra propagálásával, ugyan-

akkor meggyőződése, hogy a keresztény üzenet értelmes válasz a mai ember és a mai társadalom kérdéseire. A misszió első-sorban nem számbeli gyarapodás, hanem Isten országa erőterének érvényesülése az élet minden területén.

David J. Bosch: Paradigmaváltások a misszió teológiájában, Harmat – PMTI, Budapest, 2005

Isten népe nem áll szemben a világgal, hanem a világért küldetett. A kereszténynek minden korban újraértelmezték és koruk nyelvére fordították a Biblia tanúságtételét. Hitünket, misszió-nkat úgy kell lefordítanunk a posztmo-derm társadalom nyelvére, hogy közben hűek maradjunk sajátos identitásunkhoz és az evangéliumhoz.

A könyvek megrendelhetők a kiadóknál, illetve megvásárolhatók keresztény könyvesboltjainkban.

• Összeállította: A. L.

REJTVÉNY

A megfejtéseket a következő címre várjuk:
Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Pál apostol leírhatatlan jelentőségű munkát végzett. Általa találkozott Európa az evangélium, az örömhír üzenetével. Majdnem 2000 év telt el azóta, hogy az apostol lába először ért görög földet (Kr. u. 50 körül). Azóta birodalmak alakultak, majd szétestek, pedig úgy tűnt, örökké tartani fognak! És mennyi háború dúlt Európában! Császárok és királyok uralkodtak, majd buktak el. Egy azonban napjainkig megmaradt földrészünkön: a keresztység.

Pál apostol munkája során segítőkét választott maga mellé, mert nem szívesen utazott egyedül – talán az olykor gyenge egészségi állapota miatt sem. Hárman, akik igazán közel álltak hozzá, most bemutatkoznak. Kik ők?

1. „Megbízható és hűséges vagyok, valamint római állampolgár. Talán ezért választott maga mellé Pál. Egyszer egy látomást látott, ezután indultunk együtt Macedóniába. Micsoda szenvedést kellett kiállnunk! Filippiben börtönbe vetettek minket, lábunkat kalodába zárták. De imádkoztunk, énekeltünk, és Isten kimenekített minket.”
2. „Vallásos családban nőttem fel. Már gyermekkoromban kívülről tudtam részeket a szent iratokból. Misszióba küldött a gyülekezet, ahol a legidősebbek áldásával indultam. Az az érzésem, már nem fogom a szeretteimet viszontlátni. Kárpótol, hogy Pál valóságos lelki atyám, aki a hitben fiának tekint.”
3. „Orvos vagyok. Egész életemben szerettem mindent alaposan megfigyelni és lejegyzetelni, így Jézus életét is papiruszra vettem. Sokat utaztam Pállal.”

A helyes megfejtőknek jutalmat küldünk.

• Balog Eszter

BIBLIÁSAN

„Kedves cikkíró úr! De furcsa címet adott írásának!” Ez lehet a legenyhébb vélemény e szó láttán. Bennfentesebbek szektás szóhasználatnak is mondhatják. Pedig nem szeretnék sem többet, sem kevesebbet javasolni, mint azt, hogy egyházunk minden korosztály felé jobban hangsúlyozza a Szentírás rendszeres olvasásának szükségességét, az életet Isten igéjével és igéjéből.

Hol is van az Ószövetség a Bibliában?

Többedmagammal vidéki gyülekezetekben is előfordulunk – vasárnapi istentiszteleteken és egyéb gyülekezeti alkalmon is. Vannak olyanok, melyeket mi tartunk. Az az ötletünk támadt, hogy bibliáórákra Bibliákat vigyünk, hogy mindenki-

nek jusson. Megkértük, hogy a kiválasztott igazságot mindenki keresse ki. Tíz felnőttből nyolc nem tudta. Volt, akinek az se mondott semmit, hogy az Ószövetségben található, hiszen a Bibliának ezt a nagy egységét sem tudta, hogy elől vagy hátul keresse. Templomba járó emberekről van szó, akik között presbiterek is vannak.

Ekkor „esett le (az évtized óta már kivont) húszfilléres”: egy-két városi gyülekezet aktív tagjait és a rendszeres bibliáolvasókat (bibliásokat) leszámítva lehetséges, hogy egyházunkban ez a helyzet? Az emberek nem élnek az írott igével és igéjből? A templomba járók nagyobb része sem?

1,9 %

A Magyar Bibliatársulat megbízásából országos felmérés készült a Biblia éve lezárását követően az ünnepi évről és rendezvényeiről, valamint a magyar lakosság bibliáolvasási szokásairól – olvasom az Evangélikus Életben. Jó és hasznos a felmérésről szóló cikk. Nem részletezem a számos adatot, csak egy-két megdöbbentőt: Közel 53 % egyáltalán nem olvas Bibliát abban az országban, ahol a lakosság több mint 70 %-a jelentette ki 2000-ben, hogy valamilyen keresztyén felekezethez tartozik. Rendszeres igeolvasónak mondható, aki hetente egyszer vagy többször olvassa a Szentírást. Összesen a megkérdezettek 6,4 %-a ilyen. Aki pedig naponta él az igével és igéjből, az 1,9 %. A cikk szerint ez 160.000 felnőtt magyar embert jelent. De vajon mennyi evangélikust? A neoprotestáns felekezetek és a szekták tagjai minden bizonnyal nagy számarányban, talán a katolikusoknál a történelmi előzmények miatt viszont átlag alatti a szám. A református és evangélikus hívek valószínűleg az átlagnál egy kicsit többször forgatják a Bibliát. Ennek alapján 2,5 %-ra becsülöm azon hittestvéreinknek a számát, akik napenkénti igeolvasók. Ez kb. hét, hét és félszer evangélikust jelent itt e hazában.

Lelki anorexia

A minap az anorexiáról hallottam műsort a rádióban. Ebben a pszichés betegségben szenvedő beteg akkor is kövérnek és emiatt csúnyának érzi magát, ha már a csontjai is zörögnek. Ezért *távol tartja a táplálékot magától*, vagy a szükséges élelemnek a töredékét fogyasztja. Átlagos magasságú felnőttekre számolva 37-38 kg körül van az a testsúly, amire lefogyva már nincs gyógyulás, a kórházi kezelés ellenére rövid időn belül meghal a beteg. A Biblia sok helyen beszél arról, hogy Isten igéje étel. Olyan táplálék, melyre lelkünknek ugyanúgy szüksége van, mint a testünknek a fehérjékre, szénhidrátokra, zsírokra, vitaminokra, nyomelemekre stb., vagyis mindarra, amit a táplálékkal elfogyasztunk. Ha ez igaz – márpedig Isten nem hazudik –, akkor óriási tömegek szenvednek lelki anorexiában, kóros és veszélyes alultápláltságban. Ahogy a testi sem halállal kezdődik, hanem különböző szövődmenyes betegségekkel, úgy a lelki alultápláltság is, Istennel való kapcsolatunk súlyos betegség tüneteit mutatja. Hogy mást ne mondjak: istenképünk azért torz, mert nem az igéjből tájékozódunk Istenről. De lehetne szólni a téves hitekről is, mely egyháztagjaink lelki életére sajnos oly jellemző. Csak egy-két példa: Öt perccel az istentisztelet kezdete előtt, amikor leültem a padba, akaratlanul is fültanúja voltam a mögöttem ülő két hölgy beszélgetésének. Egyikük felnőtt lánya valamilyen sikeres dolgozóról szólt örömmel, és nyomatékosan hozzátette: „Hála Istennek, lekopogom!” És ott a templompadon le is kopogta. Ilyen torzképnek tartom a leggyakrabban

karácsony tájékán hallható „jézuskázást” is.

Amikor a magát keresztyénnek, evangélikusnak, esetleg gyülekezeti tisztségviselőnek tartó *távol tartja a táplálékot magától*, azaz saját magát Isten igéjétől, bizony súlyosan beteg, vagy – fiatalokra gondolva – betegen születik a kapcsolata az élő Istennel.

Mit tehetünk?

Nagy ajándékot kaptam 2007 szeptemberében: egy konfirmandus csoportot. A lelkészemtől kaptam témaköröket kidolgoztam, és igyekeztem becsületesen átadni a gyerekeknek. Amikor végéhez értünk, rájöttem, másképp csinálnám. Nem a leadott anyaggal, hanem a hangsúlyokkal van bajom. Látva a mai gyerekeket, biztosan a naponkénti bibliáolvasásra, a bibliáolvasás módszereire és a kedvcsinálásra fektetnék nagyobb hangsúlyt. Már egy év is eltelt az oktatáson, amikor az egyik 13 éves srác Útmutatót kért, mert olvasni akarta naponként az ígét bibliáolvasó kalauzunk alapján. Ez a kérés fordította meg gondolkodásomat: „Garádi Péter, ezzel kellett volna kezdened! Nem pedig azzal, hogy a Biblia mely könyvei tartoznak pl. a Tórához vagy a bölcsességirodalomhoz.” Azóta hatból ketten naponta olvasnak a Bibliából, négyen pedig az útmutatói ígétet.

Ettől kezdve kíváncsi lettem: az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a Gyakorlati Teológia stúdiumaiban hogy tanítják a leendő lelkészeknek a Biblia kézbeadását, naponkénti igeolvasásra való készíttést és kedvcsinálást a leendő gyülekezeteikben az olvasni tudó korosztályoknak? Tëssék mondani: A lelkészakadémia foglalkozik ilyennel, vagy a lelkészi munkaközösségekben szóba kerül-e a Biblia „olvastatása”?

Oly sok, az igehirdetésekre becsületesen, tisztességesen és alaposan felkészült lelkésszel találkoztam. Lelkésztëstvérek, ez

nagyon jó és dicséretes, de tanítástok bibliáolvasásra is híveiteket! Egyszerű szavakkal, gyakorlati módszerekkel. Ne csak az istentiszteletekhez képest 10 %-os látogatottságú bibliáórákon. Abból induljatok ki, hogy híveitek alultápláltak!

Versről versre, és templompadban a Biblia

Szüleim bibliás emberek voltak. Annak idején, 45-50 évvel ezelőtt zánkai nyaralón esténként átvittek bennünket, gyerekeket magukkal Ács Gyula bácsiékhoz. Aki már kijárta az első elemi, kézbe kapott egy Bibliát. Gyerek és felnőtt körbeülve, egymás után olvasott mindig egy-egy verset. Ha otthon esetleg nem mindenkinek a szülője gondolt erre, gyülekezeti alkalmon, táborokban, vasárnapi iskolában, ifiben stb. olvassassuk a Bibliát a gyerekekkel, fiatalokkal közösen! Hitvalló anglikán, tehát történelmi fele-

kezethez tartozó gyülekezetben láttam, hogy az énekeskönyv mellé Bibliát is osztanak, vagy a pad egy fiókjában van. A lelkész bemondja a leckiót vagy a textust, és mindenki kikeresi. Nem szégyen bemondani az oldalszámot. Ha valaki ott-

honról viszi a Szentírást, még jobb, hiszen gondja van rá, hogy tegye, és az istentiszteleten olvassa.

Szívem vágya és imája, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Bibliát olvasó egyház legyen, amelyben a gyülekezetek tagjai megtanulják forgatni a Szentírást, és kedvet kapnak, hogy éljenek vele! Bibliások legyenek! Hiszen étel az ige, mellyel Mennyei Atyánk akar táplálni bennünket naponta.

● GARÁDI PÉTER

POHARAK

Csikvándon meghalt Polgár Lajos. Nagypénteken temette a gyülekezet, Jézus halála órájában!

Előzmények: Polgár Lajos többeknek, köztük nekem is elmondott végakarata szerint szülei sírjába készült. Mint foglalkozására nézve kőműves, időben kialakította az urna helyét. Név nélküli sírlelket szeretett volna magának, olyan sírlelket, amelyen semmi más nem olvasható, „csak” Berzsenyi Dániel *Fohászkodás* című verse.

Az aktus: Polgár Lajosnak családja (két még élő testvére, özvegye, négy gyermeke, két veje, két menyé, 15 unokája és 9 dédunokája) kérésére koporsós temetése volt. A szertartás a nálunk szokásos rövidített rend szerint zajlott, rendhagyó bevezetéssel és befejezéssel.

A rendhagyó bevezetés: többek között Berzsenyi Dániel *Fohászkodás* című verse is... **S a rendhagyó befejezés:** a falu ökumenikus énekkara (a család kérésére) a temetés végén elzengte a *Honfoglalás* című film ismert dalát: „Szállj, szállj, sólyomszárnyán...”, de a lelkész ekkor már Polgár Lajos szüleinek a sírjánál imádkozott, ahova elhelyezte a Berzsenyi-verset!

Jézus meghalt. Mi élünk és emlékezünk. E nap emléke kétezer év távlatából is elevenen él szívünkben. Ha erre a napra gondolunk, poharak jelennek meg előttünk, négy pohár képe. Valahogyan úgy, ahogyan egykor az istenfélő zsidók a páskát ünnepelték: az Egyiptomból való szabadulás emlékére négyszer emelték föl a poharat.

Jézus meghalt. Mi élünk és emlékezünk. Emlékezünk a **szövetség poharára**. Valamennyien ott ültünk annak a bizonyos embernek az asztalánál. (Júdás még velünk volt.) Minden a megszokott, előírt rend szerint történt, de vacsora közben Jézus fölállt, kezébe vette a kenyeret, hálat adott, és megtörte, nekünk adta, és ezt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem.” Aztán vette a poharat is, és hálat adott e szavakkal: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetség vére.” Így történt. Fölemeltetett a szövetség pohara.

Jézus meghalt. Mi élünk és emlékezünk. Emlékezünk az **Atya poharára**. A vacsora után kimentünk az Olajfák hegyére, és a szokott helyen töltöttük az éjszakát. (Júdás akkor már nem volt velünk.) Nagyon nyugtalan éjszaka volt. Jézus egyetlen percre sem hunyta le a szemét, egész éjszaka imádkozott. Arra kért bennünket, hogy virrassunk és imádkozzunk vele. Jézus nagy szikla előtt térdelt le és így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, müljék el tőlem e pohár. Mindazonáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy te.” Az imádság közben mi elaludtunk, Jézus ébresztett föl bennünket. Katonák törtek reánk. Jézusért jöttek, akit azonnal tartóztattak. Péter dulakodni kezdett velük, de Jézus leintette. Megint az Atya

Csordultig a pohár, telve kegyelemmel!

poharáról beszélt: „vagy ne igyam ki azt a poharat, amelyet az Atya adott nekem?” Így történt. Az engedelmes Fiú kiitta az Atya poharát.

Jézus meghalt. Mi élünk és emlékezünk. Emlékezünk a **keserű pohárra** is. Az események gyorsan követték egymást. Kajafás, a főpap és Pilátus, a helytartó halálra ítélte Jézust, akit két másik elítélttel a Golgotán feszítettek keresztre. Jézus maga vitte a keresztfát. Töviskorona volt a fején. (Láttuk Júdást kijönni a főpap házából.) Nagyon féltünk, ezért csak távolról figyeltük az eseményeket. A katonák epével kevert bort adtak az elítélteknek. Amikor Jézus megízlelte, nem volt hajlandó meginni. Az Atya keserű poharát kiitta, de az epével kevert poharat meghagyta azoknak, akik keverték. Így történt. E világ po-

„Szeszlángként, árnyék nélkül fut a földön tovább,
Az asztalon emlékül egy friss orgonaág.”
(Tarkovszkij)

harát, legyen epével kevert vagy mézédés, Jézus nem fogadta el. Jézus meghalt. Mi élünk és emlékezünk. Emlékezünk végül **vére kelyhére**. Jézus hétszer szólalt meg a kereszten. Kezdetben még egy-egy hosszabb mondatot imádkozott, később már csak szavakat suttogott. Péntek délután három óra tájban elsötétedett az ég. Jézus felkiáltott: „Elvégeztetett!” Majd fejét lehajtva kilehelte a lelkét. (Júdás akkor már nem élt: önkezeivel vetett véget az életének.) Az egyik katona a lándzsájával Jézus oldalába szúrt. Mint ahogyan az a keresztre feszített halottaknál lenni szokott, testéből víz és vér ömölt. Semmi kétség: valóban meghalt! „Aki pedig látta ezt, az tesz

bizonyosságot, és az ő bizonyágtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.” Így történt. Csordultig a pohár, telve kegyelemmel! Így tekintünk nagypéntek szent órájában vére kelyhére. Ahogyan kérte, és az apostol is rendelte: halálát hirdetjük, amíg eljövend. Keresztyén reménységgel imádkozzuk és énekeljük: „Te fogsággal, Jézusunk, / Az üdv mihozzánk jött el. / Mély börtönöd a trónusunk, / S a jámboroknak menhely. / Mert ha nem lennél szolgálja te, / Mi szolgálk lennénk örökre!” Ámen

● WELTLER SÁNDOR

Igehirdetés P. L. temetésén Mt 26,26–29 szerint
2009. április 10-én.

Berzsenyi Dániel
FOHÁSZKODÁS

(részlet)

Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.

A legmagasb menny s aether Uránjai,
Mellyek körülted rendre keringenek,
A láthatatlan férgék: a te
Bölcs kezeid remekelt csudái.

Te hoztad e nagy Minden ezer nemét
A semmiségből, a te szemöldöked
Ronthat s teremthet száz világot,
S a nagy idők folyamit kiméri.

...

Isteni oltalom

Csorba István

F.F. Flotow
(1812–1883)

Lassan C — F C — a C/G — G C —

1. Is - te - nem, jó A - tyám Te - tő - led száll re - ám az ol - ta - lom.
2. Mi - kor bú, s bá - nat nyom - ja lel - kem, vi - gasz - tald meg gyer - me - ked!

C — F C — a C/G — G C —

1. Hő i - mám halld meg, ar - ra kér - lek, se - gíts é - let - u - ta - mon!
2. Tel - je - sül ak - kor min - den ter - vem, s meg - ka - pom ke - gyel - me - det!

C — F C — — a d E a —

1-2. Hogy - ha hűn kö - vet - lek Té - ged, nem kell fél - nem sem - mi - től.

C — F C — a C/G — G C —

1-2. Min - den nap há - lát a - dok né - ked, s áld - lak tel - jes szí - vem - ből.

Tünődések belső titkainkról

Sejtések és bizonyosságok Weöres Sándor művészi nagyságáról

Weöres Sándor költészete talán még az előző írásomban méltatott Nagy Lászlónál is rejtőzködőbb kifejezések zugaiba bújta mondandóját. Játékos egyénisége olykor álarcot is magára öltött. Káprázatos költő volt a javából! Tümeményes tréfái közismertek voltak. Postán küldött (többek közt nekem is) „fűzfapoétához illő” vers-tákolmányokat, mintha egy kezdő rímfaragó lenne: természetesen álnéven. Már

Weöres majd minden látszadolgót távol tartott magától.

diákkorában sem tudta titkolni művészi rakoncátlanágát. Sőt élvezte, hogy nem veszik komolyan. Csínytevéseit az ötvenes években sem fékezte. Költőtársai unszolták tréfásan, hogy neki is be kell lépnie a pártba. Kibúvó válaszai ilyenek voltak: „Mostanában a buddhizmust tanulmányozom”. Hát akkor jövőre – mondták. Keresetlenül válaszolt: „A jövő évben majd Mohameddel foglalkozom!” – A *homo ludens* e költőnek csak a felületét érzékeltette, nem többet! Megvallom, hogy az örökkévalóságba távozottak véglegesített üzenetét a magam módján próbálom felmérni, hiszen a halált csak olyan átmenetnek tartom, ami által minden földi halandó megmérgetetik. S – mit tesz Isten? – újabban az alkotóművészek, ha „elszenderültek”, – azokat igazában a „Jobb Lét” veszi ölelő karjaiba, s földi életük után szinte sorozatosan egyik napról a másikra KLASZSZIKUSSÁ válnak! Igaz lenne a mondás, hogy „senki sem próféta a hazájában?” Ki

tudja, de a kérdés elgondolkoztató. Weöres Sándor „picinyke” és „hatalmas” vers-építményein elbábelődtem több évet oratórium, kórusciklus, dalok vagy meseopera írása közben. Kijelentem, hogy ez a szerény külsejű költőnk egyik legkivételesebb klasszikusaink sorába emelkedett pillanatok alatt! Nagy Gáspár és több költőtársa is így járt mostanában. Olvasom őket egyre többet, s bizony nemrég fedeztem fel, hogy Weöres Sándor **utolérhetetlen még abban is, hogy bármelyik valláskultúrában, korban, filozófiában és szokásokban oly otthonosan mozgott, mintha éppen annak a kellős közepibe született volna bele. A világ összes kultúrájával azonosulásra képes volt úgy, hogy önmagát teljességében megőrizte!** Improvizatív készsége keresetlenül játékos volt, mégis közben mozartói módon kőbe vésetten véglegessé kristályosodott. Igaz a mondás: költőnek születni kell! A muzsikáló virtuóz gyermekversek leleményeivel nem érte be. Sokarcúsága Sztravinszkij zenei szarkazmusát „verszenéibe” rejtette. És ontotta a kamaszos lelkületű tündércsínyeit! A szenvedélyes kísérletezés mestere volt! Tündérmesék angyali finomságát váratlan picassói álarok maskarái közé bújta. *Homo ludens* lényé saját kénye-kedve szerint mulattatta magát. Egyéniségét jól rejtette! Formajátékában lubickolt. Mérhető eredménytel túltett a feltárulkozók hatásain! A miniatűr egyszavas, egysoros, epigramma tömörségű, kis formák mestere olyan volt, mint az „egy kőből kifaragott” oratórikus drámák építmény alkotója! Kezében

egy könnyű szót is mázsássá, sőt tonnányivá tudott súlyosbítani! De „bazalt-tömbökkel” is úgy tudott pihekönnyedén játszani, mint a sportoló egy pingponglabdával! Kortalan és időtlen is volt. Weöres majd minden látszadolgót távol tartott magától. A komolykodást haszontalan dolognak tartotta s az álszentséget is! A fölöslegeket lehántotta magáról időben. A külsőségeket kerülte. Ezért kell Weöres Sándorról, az *emberről* is külön szólnom. Mivel élete időnként talánynak tűnhetett, gyakran kerestem verseiben a belső és a külső világról szóló észrevételeit. Megfejtést és magyarázatot életeiből bőven nyertem. A *Nagyfejték* című versében írja: „Csak játszani tudnak, / fontosdit, lényegesdit (...), és elfelejtik, hogyan kell / embernek lenni.” Tanító példaképeiről *Hála-áldozat* című verse pontos és világos képet nyújt. Íme: „Szememnek *Ady* nyitott új mezőt, / Babilon tanított ízére a dalnak, / és *Kosztolányi*, hogy meg ne hajoljak / ezt-azt kívánó kordivat előtt.” Summázásként: „Oltáron vadmacska, páva, bárány: / három költő előtt borul le hálám. Bár a homokban lányomuk lehetnék.” – Weöres Sándort elkísérte életén át a három költő előtt leboruló hálája. Végül: *Ars poetica*-ja is hűen jellemzi: „Az okosak ajánlják: legyen egyéniséged. / Jó; de ha többre vágyol, legyél egyén-főlötti: / vesd le nagy-költősséged, ormóttan sárcipődet, / szolgálj a gényusznak, add néki emberséged, / mely pont és végtelenség: akkora, mint a többi. / Fogd el a lélek árján fénylő forró ígéket...” – Weöres Sándor állta a szavát.

Az alábbiakban közöljük a Szlovákiai Ökumenikus Tanács tiltakozó levelét, melyet tizennégy egyházi vezető írt alá.

Tisztelt Európai Parlamenti Tag! Tisztelt Tanács!

2009. február 22-i nyílt levelünkben már kifejeztük aggodalmunkat 2008. július 2-án kelt azon Irányelvjavaslatukat illetően, mely a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szól.

Aggodalmainkat most még inkább megerősítette az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) jelentése a szexuális irányultságon és nemi hovatartozáson alapuló homofóbiáról és diszkriminációról. Ebben az összefüggésben szeretnénk kijelenteni, hogy tiszteljük a homoszexuális irányultságú személyeket, mint ahogy bárki mást, elismerjük emberi méltóságukat, és határozottan elítélünk mindenfajta gyűlöletet és erőszak-megnyilvánulást.

Hamis az az állítás, hogy a homoszexuálisok „Európa-szerte zaklatásnak és hátrányos megkülönböztetésnek vannak kitéve”, ezért az ezen alapuló támadások megelőzésére való hivatkozás nem lehet ürügy arra, hogy az európai állampolgárok akarata ellenére intézményesítsék az egyneműek házassághoz való „jogát”, vagy azt, hogy a homoszexuális párok gyermeket fogadhassanak örökbe.

Megdöbbenőnek tartjuk, hogy az EU Emberi Jogok Ügynöksége a jogtalan, diszkriminatív és zaklató megnyilvánulások közé sorolja politikusok és egyházi vezetők azon nyilatkozatait, amelyek megkérdőjelezzik a homoszexuális viselkedés erkölcsösségét és természetességét. A jelentés hivatkozik egy – a lett bíboros és

más papok által aláírt – levélre, amely tiltakozik a homoszexuális aktivisták nyilvános felvonulása, az úgynevezett *meleg méltóság menete* ellen (51. o.).

A jelentés továbbá a jogtalan és diszkriminatív példák között említi a *homoszexuális jogok* olaszországi egyházi mozikban, színházakban és egyéb intézményekben való reklámozásának elutasítását (59. o.); valamint az uniós tagországokban az egyházi vezetőknek a homoszexuális jogok törvényesítésével szembeni ellenállását – ld. a Román Ortodox Egyház fellépése a *homoszexuális házasság* bevezetése ellen (87. o.). Az EU Alapjogi Ügynöksége (FRA) diszkriminatív megnyilvánulásnak tartja azt is, hogy egy németországi katolikus ifjúsági központban dolgozó homoszexuális pedagógust elbocsátottak (88. o.); hogy a Lett Lutheránus Egyház nyíltan homoszexuális lelkészét hivatalából felfüggesztették (89. o.); és hogy a magyarországi Református Egyetem döntése szerint homoszexuális életmódot folytató személyek nem tanulhatnak abban az intézményben, ahol a jövőbeni lelképásztorokat és vallás-tanárokat képzik (89. o.).

Ez a jelentés komoly támadás az európai vallás- és szólásszabadság ellen. Szánalmas, hogy ez a támadás az Európai Alapvető Jogok Ügynökségtől érkezik, amely éppen ezen szabadságjogok legkiválóbb védelmezője kellene, hogy legyen.

Nyilvánvaló, hogy a *homoszexuális jogok* aktivistái a terepet készítik elő egy olyan új antidiszkriminációs rendelet elfogadásához, amely homlokegyenest ellenkezik az európai vallásszabadsággal. Az Irányelv előterjesztése szerint minden olyan viselkedést, amely szexuális irányultsága miatt sértő környezetet teremt az egyén szá-

mára, be kell tiltani. E tilalmat pedig végre kell hajtani a köz- és magánszférában a szociális védelem területén, beleértve ebbe a társadalmi jólét, az egészségügyi ellátás, a szociális juttatások és az oktatás területeit, valamint a nyilvánosság számára hozzáférhető javakhoz és szolgáltatásokhoz (ide értve a lakhatást is) való hozzájutást.

Egy ilyen Irányelv alapján meg lehetne tiltani azt, hogy a keresztyének kiálljanak és hirdessék a bibliai tanításoknak az élet sokféle területére vonatkozó főbb pontjait, például a homoszexuális életvitel erkölcsstelenségét. Egy ilyen tilalom megszegése nagyon komoly pénzügyi szankciókkal lenne büntetve.

Ezen Irányelv jóváhagyása korlátozhatja a szólás és a valláshoz való csatlakozás szabadságát, ugyanakkor a keresztyének, a zsidók és a muzulmánok, valamint az összes konzervatív gondolkodó európai állampolgár nyílt üldözéséhez is vezethet.

Ezért nagy aggodalommal értesültünk arról, hogy az Európai Parlament mint illetékes tanácsadó testület 360 igen szavazattal 227 ellenében 2009. április 2-án javasolta az Irányelv elfogadását.

Tisztelt Tanács! Ismételt szorgalmazzuk, hogy utasítsák el a *személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód Irányelve*nek előterjesztését, ugyanakkor támogassák Európában a szólás- és vallásszabadság védelmét, és ezáltal állítsák helyre a demokrácia oszlopainak, azaz a szólás- és vallásszabadságnak a védelmét Európában. Kérjük, hozzáértésüknek és felelősségüknek megfelelően gondoskodjanak arról, hogy az Alapvető Jogok Ügynöksége ne folytassa az Európai Unión belül a vallás- és szólásszabadsággal szemben indított harcát.

Missziói konzultációt tartottak Piliscsabán március 18–19-én a missziói bizottság tagjainak, az egyházmegyei missziói felelősöknek, valamint egyházunk missziós munkatársainak. Fabiny Tamás püspök előadást tartott egyházunk stratégiájának missziói aspektusáról, melyet Gáncs Péter, Garádi Péter és Szeverényi János korreferátuma követett. A hagyományok-

nak megfelelően éjszakába nyúló testvéri, munkatársi beszélgetéssel (ké-pünkön) zárult az első nap.

Másnap a missziói munkaágak képviselői megtartották éves megbeszélésüket.

Foto: Hulej Enikő

Foto: Csabay Arpad

Családi hétvége volt Nagyváradon 2009. április 4–5-én a helyi evangélikus gyülekezet és az Evangélikus Missziói Központ szervezésében. Vítai Ildikó (képünkön) a gyülekezet óvodájában gyermekeknek énekelt, Banka Gabriella Babits *Jónás könyvét* mondta el a vasárnapi istentiszteleten. Előadással és igehirdetéssel Szeverényi János szolgált.

Munkamegbeszélés a beregszászi Sion Rádióban 2009. március 20-án Birta Zoltán felelős szerkesztő és Szeverényi János

ÉBRESZTŐ! címmel április 24–26-án evangelizációs hétvége volt a körtvélyesi (Szlovákia) református gyülekezet és a FIRESZ szervezésében.

A környékbeli településekről – rozsnyói és gömöri evangélikusok is – sokan érkeztek az esti evangelizációkra és koncertekre. Igét hirdetett Szeverényi János.

Evangelizáció a nagydobronyi (Ukrajna) cigánytáborban 2009. április 18-án
A szügyi evangélikus Miska zenekar és a helyi gyülekezet zenészei együtt dicsőítették mindannyiunk Atyját.

A MISSZIÓI IRODA, A MISSZIÓI KÖZPONT ÉS A RÁDIÓMISSZIÓ HÍREI

Események, szolgálatok

2009

FEBRUÁR

- Igehirdetések Kelenföldön
- A *Misszió ma* konferencián fórum a debreceni Református Hittudományi Egyetemen
- *Van kiút a válságból* – előadás Várpalotán
- Igehirdetés a *Házasság Hete 2009* nyitó istentiszteletén Érden
- *A prófétálás ajándéka ma* – előadás a Farkasréti Ökumenikus Estén
- Előkészítő megbeszélés Franklin Graham magyarországi evangelizációjáról a baptista székelyházban
- A kerületi missziói lelkészek és az országos missziói lelkész éves megbeszélése
- Megemlékezés Józsa Mártonról és Laborci Zoltánról az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület rendezésében
- Evangelizációs igehirdetés Albertiben
- Az Evangéliumi Szövetség (Aliansz) teológiai műhelye Piliscsabán
- EMK-MER Igazgatótanácsi ülés Cinkotán
- Az Evangéliumi Szövetség (Aliansz) bemutatkozása a budapesti Református Hittudományi Egyetemen
- *Életre szóló találkozás* – evangelizáció a felvidéki (Szlovákia) Felsőpatonyban
- Igehirdetés Diósfőrgépatonyban

- Igehirdetés és cigány bibliaiskola az imádságról Sárszentlőrincen
- „*Ami lehetetlen az embereknek, az Istennek lehetséges*” – evangelizáció, ifjúsági óra, házaskör az erdélyi Mezőpanitban és Udvarfalván

MÁRCIUS

- Imareggeli
- Útitársak missziós bibliára
- Igehirdetés az erdélyi Fazekasvarsádon
- Evangelizáció Pankotán (Erdély)
- *A Római levél* – előadás a CE Koinonia csendesnapján Pankotán
- Teológiai hallgatók látogatása a Missziói Központban
- Megemlékezés Danhauser Lászlóról az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület alkalmán
- Országos missziói konzultáció Piliscsabán
- Munkamegbeszélés a beregszászi (Kárpátalja, Ukrajna) Sion Rádióban
- Evangelizáció a kárpátaljai Haláborban
- Előadás és megbeszélés a telekgerendási presbitériumban
- *Egyházunk missziói stratégiája* – fórum az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

- Előadás és igehirdetés a piliscsabai gyülekezeti munkatársaképző tanfolyamon
- Ima és áldás az *Ima Magyarorszáért* rendezvényen a budapesti Hősök terén
- Az Apológia Alapítvány kuratóriumi ülése
- Fiúkör Zuglóban

ÁPRILIS

- Megbeszélés a kórházlelkészekkel
- Előadás és igehirdetés missziói családi hétvégén Nagyváradon
- Megemlékezés Győri Jánosról az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület alkalmán
- Igehirdetések a kárpátaljai Nagydobronyban (Líceum, missziói ház, templom és cigánytábor)
- Megbeszélés a cigánymisszióról és igehirdetés Vanyarcon
- Előadás a *Van kiút... Összefogás egy élhetőbb Magyarorszáért* fórumon a Budapest V. kerületi Arany János Művelődési Központban
- *Kutyából nem lesz szalonna?* – ifjúsági evangelizáció a felvidéki (Szlovákia) Körtvélyesen
- Megbeszélés az evangélikus cigánymisszió helyzetéről Béren

ELŐZETES – Országos missziói programok

Június 19–21. Piliscsaba – férfikonferencia

Július 8–11. Piliscsaba – országos missziói konferencia

Július 18–25. Révfülöp – egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája

Augusztus 2–8. Gyenesdiás – családi konferencia

Augusztus 19–23. Balatonszemes – Balaton-NET

Augusztus 21–25. Bér – *Közös asztal* cigánykonferencia

Október 10. Budapest, Deák téri templom – országos evangelizáció

A 2009. ÉV IGÉJE

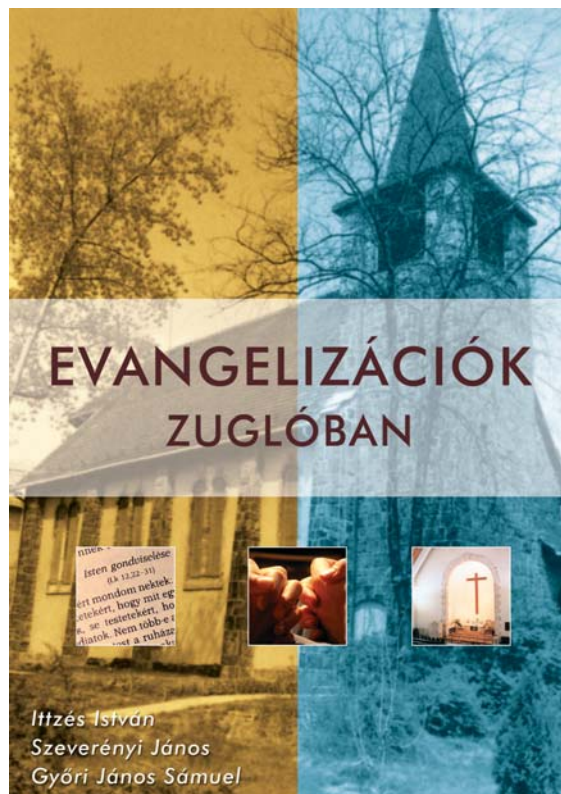

„*Ami lehetetlen az embernek, az Istennek lehetséges.*”
(Lk 18,27)

Könyvajánló

Evangelizációk Zuglóban
A Budapest-Zuglói Evangélikus Egyházközség kiadása, Budapest, 2008

A zuglói evangélikus gyülekezet olyan kötetet adott ki, amely egy 1996-ban, 2006-ban és 2008-ban tartott evangelizációs sorozat igehirdetéseit tartalmazza. Ittzés István az ismert zsol-tárvers („Utádat, Uram, ismerd meg velem!” – Zsolt 25,4) alapján beszélt a keresés, a találkozás, az élet, a bizalom, a gyógyulás, a boldogság útjáról és ezek után a mi utunkról. Szeverényi János azt hir-

dette, hogy *Istennek mindenivel terve van* – az egyházzal, a fiatallal, a nehezen szólóval, az időssel és a vallással. Győri János Sámuel pedig a *Neked szabott fehér ruháról* szól a fölruházott ember és a levetkőztetett Messiás után. Amikor ezt a kötetet első alkalommal hirdettük a pestszentlőrinci-pestszent-imrei gyülekezetben, egyik testvérünk azonnal vitt belőle. Már a szerdai bibli-órán mondta, kér még, mert olyan ál-

dott igehirdetések vannak benne, hogy másokat is szeretne megajándékozni vele. Egy másik testvérünket nemrég a kórházban látogattam, s láttam, hogy e könyvecske a keze ügyében van. Megtudtam, hogy nem jutott még a végére, mert a betegtársak közül többen kölcsönkérték, hogy elolvassák... Kövessük a jó példát, és gazdagodjunk a kötet igehirdetéseiből! ● H. E.

Tudjuk-e, milyen arányban is vannak jelen a vallások világunkban?

Íme, egy kis statisztika:

A világ népességének egyharmada, több mint kétmilliárd ember vallja magát kereszténynek. 1,226 milliárd muszlim él a Földön, ez a népesség húsz százaléka. Körülbelül 800 millió a hindu, és ugyanennyi a nem vallásos ember is: 12-12 %. Buddhista és kínai univerzalista szűk 400 millió él a Földön: 6-6 %. Törzsi vallású 200 millió ember, ez 4 %, ateistának vallja magát 2 %. A többi vallás 1-1 %-nál kevesebb hívőt számlál. <http://www.religioustolerance.org/worldrel.htm>

Gyűjtötte: Szeverényi Máté

Gyűjtötte: Szeverényi Máté

Kitekintés

A világon számos országban ma is üldözik a keresztényeket hitükért. **Irakban** az elmúlt öt évben 750 keresztényt öltek meg, a támadások mögött többnyire iszlám fundamentalisták állnak. http://www.christiannewstoday.com/christian_news_report_220.html

Az afrikai **Eritreában** ma is kb. háromezer keresztény van bebörtönözve hitéért. Az embertelen körülmények miatt ebbe többen bele is halnak. <http://www.christianpersecution.info/index.php?view=4058>

Pakisztánban is rendszeres atrocitások érik a keresztényeket. Egy apa pl., akinek fiát több mint egy hónapja muszlim szélsőségesek ölték meg, hiába vár igazságszolgáltatást.

A fiút hosszú időn át hiába próbálták „átteríteni” az iszlám hitre. Egy este ezért 12 fegyveres elvitte otthonából. A testére másnap találtak rá a környéken játszó gyerekek. Hasonló esetek többször előfordulnak az országban. <http://www.christianpersecution.info/index.php?view=5406>

Kínában az állam keresztényellenes politikája és magatartása ellenére robbanásszerűen terjed a hit, naponta több ezer ember tér meg. Sokan kerülnek börtönbe pusztán azért, mert nem bejelentett keresztény összejövetelen vesznek részt, például, együtt imádkoznak valakinek az otthonában. Mao Minzit pl. egy év átnevelő munkatáborra ítélték „törvénytelen keresztény összejövetel szervezése” miatt. <http://www.christianpersecution.info/index.php?view=3108>

Megjelent!

Új ének 2.

Ifjúsági énekek a Szeletróza band előadásában. Az Ifjúsági Osztály és a Rádiómisszió közös kiadása.

A CD-n szereplő énekek: *Amnyi mindent hordozunk a világban; Szeletróza ének; Egyedül csak Te vagy; Most keljtek fel!; Újítsd meg bennünk békéd!; Az Úr szent nevét új énekekkel zengjük!; Mint fáradt vándor; A tűz körül ültek a pásztorok; Ez az öröm el ne múljék; Zarándokének; Későre jár.* Ára 1200 Ft.

Megrendelhető az Ifjúsági Osztályon és az Evangélikus Missziói Központban.

„Vak voltam, most látok”
– Evangélikusok vallomásai
Élő víz füzetek 4.

Mindenki körülményeihez, temperamentumához mérten tapasztalja meg Isten munkáját. A személyes tapasztalat teszi hitelessé a keresztényen meggyőződés tételét: aki értem meghalt, velem él. A gyűjtemény 23 bizonyágtételt tartalmaz. Legyen bátorító azok számára, akik elbizonytalanodtak, iránymutató a homályban tapogatózóknak, s nyújtsa a láthatatlan közösség élményét azoknak, akik magányosan járnak a hit útján – hogy a jövő nemzedék is Istenbe vesse bizodalját!

Ára: 500 Ft.

MEGREDELHETŐ:

Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

Tel.: 06 1 400 3057 (munkanapokon 8 és 13 óra között)

E-mail: evmis@lutheran.hu

Derű

GYŐRI GÁBOR: TÖRTÉNETEK

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.”
(XXIII. János pápa)

TEMETÉS:

Temetésre indult a kis városka papja és kántora. Amikor a ravatalozóban elhelyezett, fekete terítővel letakart asztalkához léptek, bosszúsán látták a temetkezési emberek hanyagságának újabb jelét: az asztalon jókora vázában néhány szál erősen fonnyadt virág árválkodott. A kántor heves mozdulattal nyúlt a váza felé, hogy eltávolítsa. Mivel nem számított arra, hogy a vázában nincs víz, a kelleténél nagyobb erővel emelte fel. A száraz kórók nagy ívben repültek jó messzire. Néhány másodpercnyi döbbs csönd után, a visszafojtott nevetéssel küzdve rázendítettek a temetési énekre...

GYEREKSZÁJ:

Vendég igehirdető végez szolgálatot a gyülekezetben. Az alkalom végén lehetőség van kérdezni, de valahogy nem záporoznak a kérdések. A helyi lelkész, hogy megtörje a kínos csendet, föltesz egy magától értetődő kérdést a vendégnek. Ezt hallva négyéves kislánya édesanyja ölében ülve félhangosan megjegyzi: „Édesapa pap, és még ezt sem tudja!?”

Dsida Jenő

Menni kellene hátról házra

Nem így kellene hűvös, árnyas
szobából, kényelmes íróasztal
mellől szólani hozzátok, jól
tudom. Menni kellene hátról
házra, városról városra, mint
egy izzadt, fáradt, fanatikus
csavargó. Csak két égő szememet,
szakadozott ruhámat, porlepett
bocskoromat hívni bizonyágul
a szeretet nagy igazsága mellé.
És rekedt hangon, félig sírva,
kiabálni minden ablak alatt:
Szakadt lelket foltozni, foltozni!
tört szíveket drótozni, drótozni!

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.